

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

PROGRAM RADA

NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2018. GODINU

NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2018. GODINU

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

**PROGRAM RADA
NACIONALNOGA CENTRA ZA
VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2018. GODINU**

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

**PROGRAM RADA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA
ZA 2018. GODINU**

Zagreb, veljača 2018.

**PROGRAM RADA NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA ZA 2018. GODINU**

Nakladnik

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Za nakladnika

Maja Jukić, dipl. ing. el.

Urednica

dr. sc. Biljana Vranković

Autori

dr. sc. Sandra Antulić Majcen, Matija Batur, dr. sc. Petar Bezinović, Ivana Bitunjac, Michelle Braš Roth, Tajana Crnobrnja Miljković, Ana Franić Božić, Snježana Bukvić, dr. sc. Natalija Ćurković, Ines Elezović, dr. sc. Sanja Fulgosi, Natalija Gjeri Robić, Snježana Golubović, Maja Jukić, Kolumbina Korpar, Hilarija Jurgec, Borana Kirigin, Ante Sladić, Ivan Slivar, Danijela Tadić, Ira Tretinjak, dr. sc. Biljana Vranković i Zlatko Zadelj

Lektura

Mirjana Gašperov

Grafičko oblikovanje

Vesna Jelić

Copyright © Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

Sva su prava pridržana. Nije dopušteno niti jedan dio ove publikacije reproducirati ili distribuirati u bilo kojemu obliku ili pohraniti u bazi podataka bez prethodnoga pismenog odobrenja nakladnika.

SADRŽAJ

PREGOVOR	7
1. DRŽAVNA MATURA	9
1.1. Priprema i provedba državne mature za školsku godinu 2017./2018.....	11
1.2. Priprema ispitnih materijala državne mature za školske godine 2018./2019. i 2019./2020.	16
1.3. Određivanje pragova prolaznosti na osnovnim sastavnicama ispita državne mature iz stranih jezika	17
2. OSIGURAVANJE KVALITETE OBRAZOVANJA	19
2.1. Analiza ispita državne mature iz obveznih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike	21
2.2. Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika	23
2.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije	25
2.4. Kodiranje i sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta – Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola	27
3. VANJSKO VREDNOVANJE	29
3.1. Pilot-projekt: <i>Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija</i>	31
3.2. Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja – razvoj metodologije	35
3.3. Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnog obrazovanja i osposobljavanja	37
3.4. Vanjsko vrednovanje ustanova za obrazovanje odraslih – razvoj metodologije	40
3.5. Vanjsko vrednovanje učeničkih domova – razvoj metodologije	41
3.6. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija.....	43
3.7. Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika	45
3.8. Vanjsko vrednovanje međupredmetnih tema – razvoj metodologije	48
4. NACIONALNI ISPITI	49
4.1. Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja	51
4.3. Nacionalni ispit iz Matematike u osnovnoj školi.....	55
4.4. Nacionalni ispit iz Geografije u osnovnoj školi.....	57
4.5. Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju	59
4.6. Pilot-projekt: E-ispitivanje	63
5. MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA U OBRAZOVANJU	65
5.1. ICCS 2016/ICCS 2022.....	67
5.2. OECD/PISA 2018	69
5.3. OECD/TALIS 2018.....	73
5.4. eTIMSS 2019.....	76

6. OSTALI PROJEKTI I AKTIVNOSTI NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA	79
6.1. Izdavačka djelatnost.....	81
6.2. Edukacijska djelatnost.....	84
6.3. Evaluacija primjene kurikuluma u sklopu Cjelovite kurikularne reforme	85
6.4. Sudjelovanje Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u Erasmus+ projektu <i>WeldChance (Welding is your chance)</i>	86
6.5. Provedba znanstveno-istraživačkoga rada i osiguravanje korištenja rezultata za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava	87
7. UNAPREĐENJE POSLOVANJA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA.....	89
7.1. Zakonska i pravna regulativa.....	91
7.2. Zaštita osobnih podataka i usklađivanje s GDPR-om	93
7.3. Implementacija sustava upravljanja kvalitetom i informacijskom sigurnošću	95
7.4. Sigurnosni sustav.....	97
7.5. Upravljanje dokumentima	98
7.6. Poslovni prostor	100
7.7. Javno priopćavanje i komunikacija s medijima	102
7.8. Krizno komuniciranje	103
7.9. Ljudski resursi	104
7.10. Financijsko poslovanje	105
8. SURADNJA NACIONALNOGA CENTRA ZA VANJSKO VREDNOVANJE OBRAZOVANJA I OSTALIH INSTITUCIJA	107
9. ZAKLJUČAK.....	111

Predgovor

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja (u daljnjemu tekstu: Centar) neovisna je ustanova koja provodi vanjsko vrednovanje u odgojno-obrazovnome sustavu Republike Hrvatske. Program rada Centra za 2018. godinu sadrži sažetke pojedinih projekata koji će se provoditi u tekućoj godini. Također, sadrži i ostale aktivnosti iz djelokruga rada Centra povezane sa *Strategijom razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.* i *Operativnim planom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.* te sa ostalim zakonskim i podzakonskim aktima. Provođenjem različitih vrsta vanjskoga vrednovanja Centar nastoji potaknuti dionike odgojno-obrazovnoga sustava na sudjelovanje u unapređenju procesa učenja i poučavanja te unaprijediti rad odgojno-obrazovnih ustanova i podići kvalitetu obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Centar će, kako bi što bolje ispunio svoju zadaću u sustavu predtercijarnoga obrazovanja u 2018. godini, nastaviti ostvarivati aktivnosti definirane u dugoročnome operativnom planu kojim se jamči ostvarenje strateških ciljeva iz *Strategije razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.* Važna je programska zadaća Centra u 2018. godini provedba devete državne mature u Republici Hrvatskoj, ali i priprema ispitnih materijala za desetu državnu maturu koja će se provoditi u 2018./2019. školskoj godini. Centar će provoditi aktivnosti vezane uz vanjsko vrednovanje škola kroz pilot-projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija*. Posvetit će se razvoju nacionalnih ispita za strukovne kvalifikacije, e-ispitivanju, e-ocjenjivanju te aktivnostima u skladu s Cjelovitom kurikularnom reformom, postavljenim prioritetima u predtercijarnome sustavu obrazovanja Republike Hrvatske i *Strategijom znanosti, obrazovanja i tehnologije*. Nastavit će provoditi i međunarodna istraživanja ICCS 2016 (IEA)¹, PISA 2018 (OECD)², TALIS 2018 (OECD) i eTIMSS 2019 (IEA).

Centar će kao jedina ustanova u Republici Hrvatskoj koja je odgovorna za provedbu vanjskoga vrednovanja u predtercijarnome obrazovanju i dalje usmjeravati dio svojih aktivnosti na obavještavanje i educiranje obrazovne javnosti o tome što je kultura kvalitete u obrazovanju, na što se vanjsko vrednovanje obrazovanja odnosi i kako je definirano zakonom i strateškim smjernicama u najboljim europskim i svjetskim praksama. Redovito će obavještavati javnost o rezultatima ispitivanja u području vanjskoga vrednovanja i o najnovijim svjetskim dostignućima u području edukacijskih mjerenja te će surađivati s domaćim i

¹ IEA – Međunarodno udruženje za vrednovanje obrazovnih postignuća (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*)

² OECD – Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (*Organisation for Economic Cooperation and Development*)

međunarodnim institucijama koje se bave vrednovanjem, razvijanjem kulture kvalitete i unapređenjem odgoja i obrazovanja. Centar će u 2018. godini uz provedbu državne mature i ostalih projekata koji se odnose na vanjsko vrednovanje nastaviti s razvojem i unapređenjem svih segmenata svojega poslovanja.

Maja Jukić, dipl. ing. el., ravnateljica

1.

DRŽAVNA MATURA

1.1. Priprema i provedba državne mature za školsku godinu 2017./2018.

Sažetak

Državna je matura prema Pravilniku o polaganju državne mature skup ispita čijim polaganjem učenici gimnazijskih programa završavaju srednjoškolsko obrazovanje.

Srednjoškolsko obrazovanje učenika u strukovnim i umjetničkim programima koji traju najmanje četiri godine završava izradom i obranom završnoga rada. Ti učenici također mogu polagati ispite državne mature ako se žele upisati na visoka učilišta. Ispite državne mature mogu polagati svi ostali pristupnici (pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prije uvođenja državne mature i pristupnici koji su srednjoškolsko obrazovanje završili izvan Republike Hrvatske koji žele nastaviti obrazovanje na visokim učilištima). Prema tome, cilj je državne mature završetak srednjoškolskoga obrazovanja za učenike gimnazijskih programa i rangiranje svih kategorija pristupnika za upis na visoka učilišta u Republici Hrvatskoj.

Državna se matura sastoji od obveznoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obveznome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj ili na osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju³, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Izborni dio državne mature sastoji se od ispita iz svih ostalih općeobrazovnih nastavnih predmeta i nije obavezan ni za jednu skupinu pristupnika državne mature. Uspjeh pristupnika na izbornim ispitima državne mature ne utječe na završetak srednjoškolskoga obrazovanja.

Ispitni se materijali tiskaju i isporučuju u škole i ispitne centre. Pristupnici polažu ispite državne mature u školama i ispitnim centrima prema kalendaru polaganja ispita. Ispitni koordinatori u školama i ispitnim centrima odgovorni su za provedbu ispita državne mature. Ispiti državne mature ocjenjuju se u predviđenim rokovima. Rezultati ispita državne mature objavljuju se u rokovima propisanim kalendarom polaganja ispita. Svjedodžbe i potvrde o položenim ispitima državne mature te potvrde o ponovljenome polaganju ispita državne mature izdaju se u predviđenim rokovima.

³ Učenici koji se školuju na jeziku i pismu češke nacionalne manjine mogu polagati ispite obveznoga dijela državne mature prema stavku 1. ili 3. članka 4. Pravilnika o polaganju državne mature.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema državne mature za školsku godinu 2017./2018.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
dorada ispitnih materijala nakon provedene metodološke i sadržajne recenzije	dorađeni ispitni materijali pripremljeni za lekturu	studeni 2017. – travanj 2018.
lektura, grafičko oblikovanje i korektura ispitnih materijala	lektorirani i grafički oblikovani ispitni materijali te pripremljeni za tisak	studeni 2017. – lipanj 2018.
priprema SRDM-a i NISpVU-a	pripremljen sustav za početak registracije i prijava korisnika na stranicu <i>Postani student</i>	listopad, studeni i prosinac 2017.
prilagodba ispitnih materijala	prilagođeni ispitni materijali prema vrsti prilagodbe te pripremljeni za tisak	siječanj – svibanj 2018.
prijevodi ispitnih materijala na jezike nacionalnih manjina	prevedeni ispitni materijali na jezike nacionalnih manjina te pripremljeni za tisak	siječanj – travanj 2018.
raspisivanje javne nabave i sklapanje ugovora	ugovoreni poslovi	siječanj – travanj 2018.
odabir ljudi koji će odraditi potrebne poslove	odabrani ljudi koji će odraditi potrebne poslove	siječanj – travanj 2018.
ažuriranje i objava potrebnih odluka	izrađene odluke objavljene na mrežnoj stranici Centra	studeni 2017. – svibanj 2018.
objava broja pristupnika po ispitima nakon završetka roka za prijavu ispita	objavljena tablica s prijavama pristupnika na mrežnoj stranici Centra	veljača 2018.
priprema SRDM-a za obradu ispitnih materijala	pripremljen SRDM s odgovarajućim bodovima i odgovorima	ožujak, travanj i svibanj 2018.
priprema opreme i odgovarajućih prostora za pakiranje i provedbu ispita, povrat i priprema, ocjenjivanje ispita, skeniranje ispitnih materijala i pohrana skeniranih ispitnih materijala	pripremljeni oprema i prostori za navedene poslove	siječanj – travanj 2018.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema državne mature za školsku godinu 2017./2018.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
tisak ispitnih materijala	tiskani ispitni materijali	ožujak, travanj i svibanj 2018. (ljetni rok), kolovoz i rujan 2018. (jesenski rok)
imenovanje Povjerenstva Centra za državnu maturu	ispravni podaci u zamolbama kandidata o naknadnoj prijavi, promjeni i odjavi ispita	siječanj – rujan 2018.
unos promjena prijavljenih ispita u SRDM/NISpVU prema odluci Povjerenstva Centra za državnu maturu i odlukama ŠIP-a	ispravni podaci o prijavljenim ispitima	veljača – svibanj 2018., kolovoz 2018.
verifikacija dokumenata kandidata izvan redovnoga sustava obrazovanja u RH	uneseni podaci odgovaraju podacima u dokumentima	kontinuirano
informiranje i pružanje podrške pristupnicima	objavljene pisane obavijesti, upute i priručnici na mrežnoj stranici Centra i stranici <i>Postani student</i> , stalni kontakti s korisnicima, telefonska podrška	kontinuirano
edukacija ispitnih koordinatora	održani skupovi prema programu rada – educirani ispitni koordinatori za provedbu ispita	studen 2017.
organizacija ispitnih centara i izrada rasporeda za kandidate	provedeni ispiti u ispitnim centrima	ožujak – srpanj 2018., kolovoz i rujan 2018.
nadzor tijekom pisanja ispita u školama	proveden nadzor i dostavljeni zapisnici	lipanj 2018.
evidentiranje i praćenje uplata kandidata	provedene i u sustavu evidentirane sve uplate za troškove polaganja ispita	prosinac 2017. – svibanj 2018., kolovoz 2018.
angažiranje vanjskih suradnika (objavljen javni poziv, razgovor s kandidatima i prikupljanje potrebne dokumentacije)	odabrane osobe koje će sudjelovati u pakiranju i raspakiravanju ispitnih materijala	ožujak i travanj 2018.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema državne mature za školsku godinu 2017./2018.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
pakiranje ispitnih materijala i slanje u škole i ispitne centre	pošiljke ispitnih materijala pripremljene za slanje na ispitna mjesta	travanj i svibanj 2018., kolovoz 2018.
2. radna cjelina: Provedba državne mature za školsku godinu 2017./2018.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
organizacija i praćenje distribucije ispitnih materijala iz Centra na ispitna mjesta te organizacija i praćenje njihova povrata	broj isporučenih i vraćenih ispita odgovara broju poslanih ispita	lipanj i srpanj 2018., kolovoz i rujan 2018.
organizacija i provedba dodatnih ispita koje traže pojedini fakulteti	provedeni ispiti	srpanj i rujan 2018.
objavlivanje Javnoga poziva za ocjenjivače	objavljen Javni poziv za ocjenjivače na mrežnoj stranici Centra	siječanj 2018.
edukacija i stručni skupovi za ocjenjivače	održane edukacije i stručni skupovi – ocjenjivači educirani za ocjenjivanje ispita	travanj, svibanj i lipanj 2018.
edukacije za osobne pomagače	educirani i osposobljeni osobni pomagači za pomoć tijekom ispita	svibanj i lipanj 2018.
raspakiravanje ispitnih materijala i priprema za ocjenjivanje	pripremljeni ispitni materijali za ocjenjivanje	lipanj i srpanj 2018., rujan 2018.
ocjenjivanje ispita i objava rezultata na stranicama pristupnika	ocijenjeni svi ispiti prema planu ocjenjivanja i rezultati vidljivi pristupnicima	lipanj, srpanj i rujan 2018.
rješavanje prigovora pristupnika na rezultate	riješeni svi zaprimljeni prigovori i ispravljani rezultati u sustavu	srpanj i rujan 2018.
određivanje pragova ocjena	određeni i objavljeni pragovi ocjena	srpanj 2018.
skeniranje ispita – optičko čitanje i obrada rezultata u SRDM-u	uneseni rezultati u SRDM i objavljeni na stranici <i>Postani student</i>	srpanj i rujan 2018.

Aktivnosti		
2. radna cjelina: Provedba državne mature za školsku godinu 2017./2018.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izdavanje svjedodžba o državnoj maturi i potvrda o položenim ispitima	izdane svjedodžbe i/ili potvrde svim pristupnicima	srpanj i rujan 2018.

1.2. Priprema ispitnih materijala državne mature za školske godine 2018./2019. i 2019./2020.

Sažetak

Tijekom godine uz pripremu i provedbu državne mature za tekuću školsku godinu Centar priprema i izrađuje ispitne materijale za sljedeću školsku godinu (2018./2019. školsku godinu).

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje stručnih radnih skupina za 2018./2019.	odabir članova stručnih radnih skupina, Odluka o imenovanju članova stručnih radnih skupina	siječanj 2018.
edukacije za stručne radne skupine	održane edukacije za stručne radne skupine	siječanj 2018.
uređivanje ispitnih kataloga	objavljeni ispitni katalogi na mrežnoj stranici Centra	siječanj – rujan 2018.
radni sastanci stručnih radnih skupina u Centru	izrađeni ispitni zadatci	siječanj – prosinac 2018.
preuzimanje radnih inačica ispita	pripremljene radne inačice ispita za recenzije	travanj – rujan 2018.
metodološka i stručna recenzija ispita	uneseni ispravci u ispite nakon metodološke i stručne recenzije	travanj – prosinac 2018.
lektura ispita	uneseni ispravci u ispite nakon lekture	svibanj – prosinac 2018.
prijelom ispita	grafički oblikovani ispitni materijali	svibanj – prosinac 2018.
korektura ispita	uneseni ispravci nakon korekture i ispiti spremni za tisak	svibanj – prosinac 2018.
potpisivanje ispita	potpisane ispitne inačice	lipanj – prosinac 2018.
priprema za tisak	pripremljeni ispiti za tisak	studeni i prosinac 2018.
Javni poziv za imenovanje stručnih radnih skupina za 2019./2020.	objavljen Javni poziv za imenovanje stručnih radnih skupina za 2019./2020., imenovanje Povjerenstva za odabir članova stručnih radnih skupina	listopad i studeni 2018.
Javni poziv za imenovanje stručnih recenzenata	objavljen Javni poziv za imenovanje stručnih recenzenata, imenovanje Povjerenstva za odabir stručnih recenzenata	studeni i prosinac 2018.

1.3. Određivanje pragova prolaznosti na osnovnim sastavnicama ispita državne mature iz stranih jezika

Sažetak

Vrlo je važno odrediti potrebnu razinu postignuća u ispitima za pojedinu ocjenu. U nekim je ispitima potrebno odrediti samo razinu postignuća dovoljnu za prolaz, tj. odijeliti pad i prolaz, a u nekim, kao što su ispiti državne mature, potrebno je odrediti mjerila za svaku ocjenu. Ispiti državne mature iz stranih jezika sastoje se od čitanja, slušanja i pisanja. Psihometrijske analize dosad provedenih ispita državne mature iz stranih jezika pokazuju povezanost različitih dijelova ispita, ali ne pretjerano veliku. To proizlazi iz činjenice da se mjere slični sadržaji koji se ispituju na posve drukčiji način. U skladu s rezultatima provedenih analiza bilo bi opravdano postaviti standard prolaznosti za sva tri dijela ispita kako bi se osiguralo zadovoljenje minimalnoga standarda u svakome dijelu ispita za ostvarenje prolazne ocjene u cjelokupnome ispitu. Ako je pojedini učenik izuzetno loš u jednome dijelu ispita, a dobar u drugome, ne može se smatrati da je zadovoljio minimalni standard znanja iz stranoga jezika jer nije zadovoljio u svim temeljnim vještinama. To je također u skladu s Pravilnikom o polaganju državne mature u kojemu je navedeno da se ocjena utvrđuje na temelju postotnih bodova postignutih iz svih dijelova ispita čija mjerila propisuje Centar (članak 37., stavak 4.). Dakle, nužnost određivanja pragova prolaznosti svakoga pojedinog dijela ispita proizlazi s jedne strane iz empirijskih nalaza, a s druge strane iz legislativnih razloga. Osim toga, brojna ispitivanja pokazuju da učenici postižu bolje rezultate ako znaju što se točno od njih očekuje. Tako se može očekivati da će formiranje pragova prolaznosti rezultirati boljim učinkom u svim dijelovima ispita. Da bi se to doista i ostvarilo, pragovi moraju biti mjerljivi, realistični i dostižni pristupnicima te jasno izraženi u terminima rezultata. Pragovi prolaznosti svih triju dijelova ispita državne mature iz stranih jezika odredit će se Angoffovim pristupom koji se najčešće upotrebljava pri određivanju pragova prolaznosti. Odluke o pragovima prolaznosti zajedno donosi skupina stručnjaka (tzv. sudaca). Svaki sudac treba procijeniti svaki zadatak u ispitima i pritom se treba neprekidno voditi mišlju o minimalnoj razini kompetencije potrebnoj za određenu razinu postignuća. Potom skupina sudaca treba postići konsenzus o svojim procjenama. Na kraju se postavljeni pragovi prolaznosti trebaju usporediti s uradcima učenika da bi se procijenile posljedice predloženih pragova te se pragovi u skladu s tim korigiraju. Angoffov pristup počiva na subjektivnim procjenama pojedinaca pa je vrlo važno da suci budu stručnjaci s potencijalno različitim mišljenjima. Prije procjena važno je sa sucima postići konsenzus o značenju pojedine razine postignuća, što znači da je pri određivanju pragova prolaznosti dijelova ispita državne mature iz stranih jezika potrebno dogovoriti što sadržajno predstavlja minimum kompetencije u ispitima čitanja, slušanja i pisanja (tzv. *benchmarks*).

Za svaki pojedini *benchmark* potrebno je izraditi i rubrike koje opisuju razinu savladanosti za pojedine razine postignuća.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Benchmarking		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada kriterija za pad i prolaz	opis učenika koji zadovoljava minimalne kriterije za prolaz svakoga pojedinog dijela ispita	ožujak – rujan 2018.
usuglašavanje značenja bodovnih kategorija	jasno i jednoznačno opisane bodovne kategorije zadataka u trima dijelovima ispita	svibanj – rujan 2018.
2. radna cjelina: Određivanje pragova prolaznosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
unos promjena u ispitni katalog	pragovi prolaznosti svih dijelova ispita uneseni u ispitni katalog za 2018./2019.	lipanj 2018.
obavješćavanje stručne javnosti	dopisi upućeni MZO-u i AZOO-u (svim savjetnicima za strane jezike) te svim školama	ožujak – listopad 2018.
raspisivanje Javnoga poziva za suce tijekom određivanja pragova prolaznosti	raspisan Javni poziv za suce tijekom određivanja pragova prolaznosti	lipanj 2018.
postavljanje pragova prolaznosti	predloženi pragovi prolaznosti svih dijelova ispita iz stranih jezika	listopad i studeni 2018.
analiza podataka	određen postotni broj učenika koji bi u trima prethodnim generacijama pao/prošao uz predložene pragove prolaznosti	studeni i prosinac 2018.
utvrđivanje pragova prolaznosti	utvrđeni konačni pragovi prolaznosti nakon ispravaka na temelju analize podataka	prosinao 2018.

Polaganje državne mature regulirano je Pravilnikom o polaganju državne mature i vezano uz Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Zakon o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja, Statut Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i *Strategiju razvoja Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2016. – 2020.* U *Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.* definiran je strateški cilj 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu.*

2.

**OSIGURAVANJE
KVALITETE OBRAZOVANJA**

2.1. Analiza ispita državne mature iz obveznih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike

Sažetak

Ispiti državne mature u Republici Hrvatskoj provode se od školske godine 2009./2010. Državna se matura sastoji se od obveznoga i izbornoga dijela. Pristupnici u obveznome dijelu državne mature polažu ispit iz Hrvatskoga jezika, Matematike i stranoga jezika na višoj i osnovnoj razini. Učenici klasičnih gimnazija mogu prema osobnome izboru umjesto ispita iz stranoga jezika polagati ispit iz Latinskoga ili Grčkoga jezika. Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina uz ispit iz Hrvatskoga jezika obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit biraju ispit iz Matematike ili iz stranoga jezika. Jedno je od važnih mjerila kvalitete i valjanosti ispitivanja znanja utjecaj koji ispit znanja ima na proces učenja i poučavanja te na odgojno-obrazovni sustav općenito. Zbog toga je istraživanje povratnoga utjecaja ispitivanja znanja vrlo važno u području edukacijskih mjerenja.

Svrha je istraživanja u 2016. godini bila pripremiti mjerne instrumente kako bi se ispitaio povratni utjecaj ispita državne mature na proces poučavanja Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike. U izradi mjernih instrumenata sudjelovali su djelatnici Centra, vanjski suradnici i nastavnici predmeta koji se analiziraju. Zadaća stručnih radnih skupina bila je dati sadržajnu podlogu za razvoj upitnika za nastavnike. Sastavljene su radne inačice četiriju upitnika. Cilj je prvoga upitnika bio ispitati iskustva i stavove svih nastavnika četverogodišnjih i petogodišnjih škola o državnoj maturi. Sastavljene su i tri inačice upitnika za Hrvatski jezik, Engleski jezik i Matematiku kojima se pobliže ispituje utjecaj ispita državne mature iz tih predmeta na učenje i poučavanje. Predviđeno je da se ispitivanje provede digitalno, za što je nabavljena i pripremljena računalna aplikacija. Sve su četverogodišnje i petogodišnje škole obaviještene o provedbi ispitivanja. Upitnici su u 2016. godini završeni i pripremljeni za provedbu.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza podataka i izrada izvještaja	izrađen izvještaj o rezultatima ispitivanja	veljača 2018.
predstavljanje rezultata u MZO-u	predstavljeni rezultati dužnosnicima i zaposlenicima MZO-a	ožujak 2018.
lektura publikacije, priprema za tisak i tisak publikacije	tiskana publikacija	ožujak 2018.
predstavljanje rezultata i publikacije ravnateljima i nastavnicima	održano predstavljanje rezultata ravnateljima srednjih škola, nastavnicima i ostaloj zainteresiranoj javnosti	travanj 2018.

Projekt *Analiza ispita državne mature iz obveznih predmeta – Hrvatskoga jezika, Engleskoga jezika i Matematike* povezan je sa strateškim ciljem 2.8. *provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnoga sustava u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

2.2. Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika

Sažetak

Ispit državne mature iz Hrvatskoga jezika obvezan je za učenike gimnazija. U svakoj ga školskoj godini polaže i veliki broj učenika strukovnih škola kako bi stekli uvjete za nastavak obrazovanja na visokim učilištima i sveučilištima.

Nakon ljetnoga roka državne mature provode se statističke i psihometrijske analize ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika. Analize konzistentno pokazuju da ocjenjivanje školskoga eseja nije dovoljno pouzdano jer se ocjene različitih ocjenjivača razlikuju. Ocjenjivanje školskoga eseja vrlo je složeno i ocjenjivači procjenjuju na temelju 12 kriterija. Skale tih kriterija različite su i variraju od dviju do sedam kategorija. Poznato je da ljudska radna memorija obuhvaća sedam plus/minus dvije informacije (Zarevski, 2001.) te je stoga prijeko potrebno smanjiti broj kriterija kako bi se povećala pouzdanost ocjenjivanja. Također, bilo bi dobro osmisliti školski esej kao funkcionalan tekst u kojemu bi učenici mogli pokazati jezične kompetencije u kontekstu koji je važan u svakodnevnoj komunikaciji i obavljanju različitih vrsta poslova.

Na temelju stečenih iskustava u dosadašnjim provedbama ispita i međunarodnih standarda u testiranju materinskih jezika postavljen je opći cilj projekta, a to je izrada nove specifikacije ispita, odnosno izrada novoga ispitnog kataloga.

Unutar toga općeg cilja moguće je definirati i specifične ciljeve, a to su izrada novoga koncepta esejskoga zadatka, izrada kriterija bodovanja esejskoga zadatka i izrada vodiča za ocjenjivanje esejskoga zadatka.

Metodologija rada temeljit će se na iskustvima i znanjima stečenim na ranijim sličnim projektima.

Većinu aktivnosti provest će stručna radna skupina koju će educirati, savjetovati i koordinirati stručnjakinja za područje ispitivanja jezika dr. sc. Sanja Fulgosi i stručnjakinja iz područja psihometrije dr. sc. Natalija Ćurković. Stručnu radnu skupinu činit će pet članova koji će biti odabrani na temelju javnoga poziva. Jedan će član biti znanstvenik čiji znanstveni interesi i praksa obuhvaćaju ispitivanje jezičnih kompetencija, troje će biti nastavnici Hrvatskoga jezika, a jedan će član biti iz stručne radne skupine za izradu ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: <i>Benchmarking</i>		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada novoga koncepta esejskoga zadatka	izrađena specifikacija esejskoga zadatka, definirani kriteriji i skale ocjenjivanja	siječanj – travanj 2018.
izrada primjera esejskih zadataka	izrađeno pet primjera esejskih zadataka s razrađenim opisivačima za ocjenjivanje	siječanj – svibanj 2018.
predtestiranje esejskih zadataka	provedeno predtestiranje učenika četvrtih razreda gimnazija	veljača – listopad 2018.
izrada priručnika za nastavnike i ocjenjivače	izrađeni priručnici za nastavnike i ocjenjivače	lipanj – studeni 2018.
edukacija nastavnika	prezentacija novoga koncepta esejskoga zadataka (suradnja s AZOO-om, <i>webinari</i>)	listopad, studeni i prosinac 2018.

Projekt *Razvoj ispita državne mature iz Hrvatskoga jezika* povezan je sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati ispite državne mature u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

2.3. Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije

Sažetak

Geografija je na državnoj maturi izborni predmet. Svrha je provedbe ispita državne mature iz Geografije upis pristupnika na Geografski odsjek Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na Odjel za Geografiju Sveučilišta u Zadru (jednopedmetni studij) te na ostale fakultete koji priznaju bilo koji položen izborni predmet državne mature. Cilj je sadržajne i metodološke analize ispita državne mature iz Geografije za školske godine 2012./2013., 2013./2014., 2014./2015., 2015./2016. i 2016./2017. ispitati u kojoj mjeri ispiti državne mature iz Geografije doista mjere odrednice geografske pismenosti kao sastavnice prirodoslovne pismenosti. Posebna će se pozornost usmjeriti na utvrđivanje usvojenosti sadržaja prirodne, društvene i regionalne geografije te geografije Hrvatske, na razlike među sadržajnim područjima te na analizu ispitnih zadataka i čestica kojima su se ispitivale geografske vještine. Sadržajna analiza provedenih ispita državne mature nastavak je sveobuhvatne analize ispita iz Geografije za školske godine 2009./2010., 2010./2011. i 2011./2012. objavljene 2015. godine u knjizi autora Vuk, R., Vranković, B. i Orešić, D.: *Geografija na državnoj maturi (2010. – 2012.) – Analize i preporuke*.

Rezultati sadržajne i metodološke analize ispita iz Geografije poslužiti će osmišljavanju smjernica za unapređenje izrade i poboljšanje kvalitete novih ispitnih materijala te će služiti učenicima i nastavnicima kao povratna informacija o pogreškama koje su učenici napravili u pojedinome zadatku, odnosno ispitu, što će pridonijeti unapređenju procesa učenja i poučavanja Geografije.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Analiza ukupnih rezultata državne mature iz Geografije 2013. – 2018.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje skupine (vanjskih suradnika Centra) za kvalitativnu analizu ispita iz Geografije	objavljen javni poziv, odabrani članovi skupine	ožujak 2018.
teorijski koncept istraživanja	izrađen teorijsko-metodološki pristup za istraživanje	ožujak i travanj 2018.
statistička i psihometrijska analiza ispita državne mature iz Geografije	utvrđene razlike u postignućima u ispitima s obzirom na spol, tip škole, regionalnu pripadnost škole i dr. te značajke pojedinačnih zadataka	ožujak, travanj i svibanj 2018.
opći prikaz rezultata državne mature iz Geografije 2012. – 2017.	izrađena opća analiza o pristupnicima i rezultatima državne mature iz Geografije	svibanj i lipanj 2018.
izrada znanstveno-istraživačkoga rada	izrađen članak i prezentiran na nekoj od znanstvenih konferencija	lipanj 2018.
2. radna cjelina: Analiza zadataka (geografske vještine) državne mature iz Geografije 2013. – 2017.		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
analiza zadataka kojima se ispituju geografske vještine prema različitim sadržajnim područjima – odabir zadataka za analizu	odabrani zadatci kojima se ispituju geografske vještine	lipanj i srpanj 2018.
analiza točnih i netočnih odgovora u ispitima iz Geografije	utvrđena usvojenost pojedinih geografskih koncepata te najčešće pogrešne predodžbe, provedena sadržajna analiza odgovora na svim ispitanicima iz svakoga ciklusa državne mature	srpanj – listopad 2018.
izrada završnoga izvještaja	izrađen prikaz rezultata prema cjelinama i zaključci o provedenim analizama	listopad, studeni i prosinac 2018.

Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Geografije povezana je sa strateškim ciljem 2.8. provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

2.4. Kodiranje i sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta – Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola

Sažetak

Nacionalni ispiti iz Matematike provodili su se od 2011. do 2014. godine. Cilj je projekta ispitati razine znanja, vještina i sposobnosti učenika iz Matematike na kraju osnovnoškolskoga obrazovanja i utvrditi potencijalne probleme u usvajanju znanja i kompetencija iz Matematike tijekom osnovnoškolskoga obrazovanja.

Centar je krajem 2016. godine započeo sadržajnu analizu nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta *Nacionalni ispiti u osnovnim školama – Matematika*. Tijekom 2017. godine članovi stručne radne skupine nastavili su prema utvrđenom kodnom planu s kodiranjem svih zadataka iz nacionalnih ispita 2012., 2013. i 2014. godine. Rezultati projekta dat će objektivni uvid u nastavu Matematike u osnovnim školama u Republici Hrvatskoj. Informacije proizišle iz kvalitativne i kvantitativne analize značajno će pridonijeti unapređenju matematičkoga obrazovanja.

Stručna radna skupina pregledala je skenirane ispite i prema prikazanome rješenju i tipu uočene pogreške dogovorila pripadajući kod za svaki zadatak. Na taj je način izrađen kodni plan kojim će se u sljedećoj fazi moći kodirati svi ispiti iz 2012., 2013. i 2014. godine. Taj plan omogućuje primjenu kodiranja provedenih ispita i putem aplikacije (e-ocjenjivanje) čime će kodovi svakoga zadatka istodobno biti uneseni u sustav. Na taj će način biti izrađena baza podataka provedenoga ispitivanja dostupna za izradu analiza i pripadajućih izvještaja.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema i provedba kodiranja putem aplikacije		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
priprema aplikacije unosom svih skeniranih provedenih ispita	ispiti uneseni u aplikaciju i dostupni za kodiranje	veljača 2018.
upoznavanje članova stručne radne skupine s kodiranjem putem aplikacije	educirani djelatnici Centra i pripremljeni vanjski suradnici za kodiranje ispita	veljača 2018.
kodiranje svih ispitnih materijala provedenih testiranja	u aplikaciju uneseni kodovi svih zadataka svih provedenih ispita	veljača – svibanj 2018.
2. radna cjelina: Analiza rezultata i izrada izvještaja		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
primarna analiza rezultata ispitivanja	rezultati primarne analize rezultata ispitivanja	listopad 2018.
izrada plana sekundarne analize rezultata	rezultati sekundarne analize rezultata ispitivanja	listopad 2018.
sekundarna analiza rezultata ispitivanja	rezultati sekundarne analize rezultata ispitivanja	studeni 2018.
izrada izvještaja o provedenome ispitivanju	izrađen izvještah i njegova objava	prosinac 2018.

Projekt Kodiranje i sadržajna analiza nacionalnih ispita iz Matematike provedenih u sklopu projekta – Nacionalni ispiti iz Matematike u osmim razredima osnovnih škola povezan je sa strateškim ciljem 2.8. provoditi znanstveno-istraživački rad i osigurati korištenje rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.

3.

VANJSKO VREDNOVANJE

3.1. Pilot-projekt: *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija*

Sažetak

U 2018. godini nastavlja se pilot-projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* koji je pokrenut u 2017. godini. Temelji se na strukturnome modelu i integriranome pristupu vrednovanja škola koji su u Centru razrađeni tijekom 2015. i 2016. godine. Konceptualni model koji će se testirati u pilot-projektu polazi od holističkoga viđenja škole i uključuje najvažnija područja kvalitete rada i ishoda koje bi dobra škola trebala ostvarivati. Sastoji se od osam ključnih područja kvalitete, 38 tema unutar tih područja, detaljno razrađenih kriterija kvalitete u svim tematskim područjima te niza poticajnih pitanja koja bi školama trebala olakšati preispitivanje vlastitoga ostvarivanja kriterija učinkovite prakse.

Ostvarivanje poželjnih kriterija kvalitete provjerava se na dva načina. Prvi je samoanaliza i samovrednovanje škola, a drugi je neovisno vanjsko vrednovanje. Ta dva komplementarna pristupa stopljena su u jedinstveni integrirani pristup za koji se pretpostavlja da svojim sinergijskim djelovanjem može značajno utjecati na unapređivanje kvalitete rada škola i na podizanje razine odgovornosti svih sudionika u procesu odgoja i obrazovanja.

Škole su nakon provedene samoanalize dužne izraditi svoj samoevaluacijski izvještaj koji predstavlja podlogu i polazište za vanjsko vrednovanje škola. Vanjsko vrednovanje provode timovi iskusnih stručnjaka koji na temelju samoevaluacijskoga izvještaja, ostalih prikupljenih podataka i osobnih uvida u samoj školi izvode svoje procjene i vrednovanje kvalitete rada škola.

Pilot-projekt provest će se tijekom 2018. godine na slučajnome uzorku od 20 osnovnih škola i 10 gimnazija. Podršku školama u samovrednovanju, odnosno u pripremama za vanjsko vrednovanje pružat će educirani „kritički prijatelji“ škola.

Primarna je svrha pilot-projekta priprema nacionalnoga pristupa uvođenju sustavnoga, valjanoga, objektivnoga i pouzdanoga vrednovanja rada škola.

Pilot-projektom želi se:

- provjeriti primjenjivost predloženoga pristupa i modela vrednovanja rada osnovnih škola i gimnazija
- izraditi program cjelovitoga nacionalnog pristupa vanjskomu vrednovanju škola na temelju prikupljenih informacija
- osnažiti unutarnje kapacitete škola za samovrednovanje i unapređivanje vlastite odgojno-obrazovne prakse tijekom priprema za vanjsko vrednovanje uz podršku „kritičkih prijatelja“
- validirati postupak neovisnoga i objektivnoga vanjskog vrednovanja koje će omogućiti realnu procjenu.

Tijekom priprema za pokretanje pilot-projekta:

- formiran je projektni tim koji će voditi projekt
- imenovan je Odbor za praćenje provedbe pilot-projekta u kojemu su predstavnici MZO-a i najvažnijih agencija u sustavu odgoja i obrazovanja⁴
- odabran je uzorak škola koje će aktivno sudjelovati u pilot-projektu
- odabrani su „kritički prijatelji“ škola s kojima je održan inicijalni radni sastanak i dio priprema za rad sa školama
- škole su imenovale svoje timove za kvalitetu.

---

⁴ Agencija za odgoj i obrazovanje, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, Agencija za znanost i visoko obrazovanje, CARNet, Hrvatske udruge ravnatelja osnovnih škola i Hrvatske udruge srednjoškolskih ravnatelja

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
informativni sastanak za ravnatelje i timove za kvalitetu odabranih škola	30 informiranih škola za sudjelovanje u pilot-projektu	siječanj 2018.
provedba upitnika za učitelje/nastavnike i učenike u školama	rezultati procjena učitelja/nastavnika i učenika u pojedinim školama	16. – 23. siječnja 2018.
priprema škola za vanjsko vrednovanje, samoanaliza škola uz podršku „kritičkih prijatelja” tri posjeta parova „kritičkih prijatelja” školama	popunjeni obrasci za procjenu pojedinih područja kvalitete od strane školskih timova za kvalitetu popunjeni obrasci za praćenje samoanalize škola od strane „kritičkih prijatelja”	22. siječnja – 25. svibnja 2018.
izrada samoevaluacijskoga izvještaja škola	strukturirani samoevaluacijski izvještaji škola	do 30. svibnja 2018.
odabir i edukacija vanjskih vrednovatelja škola	odabrani vanjski vrednovatelji (auditori) škola na temelju javnoga poziva	veljača – travanj 2018.
analiza samoevaluacijskih izvještaja škola	izvještaji s mišljenjem vanjskih vrednovatelja škola i planovima posjeta školama	svibanj – rujanj 2018.
provedba vanjskoga vrednovanja, posjeti vanjskih vrednovatelja školama	30 izvještaja o provedenome vanjskom vrednovanju škola s procjenama i preporukama za škole	rujan – studeni 2018.
procjena svih postupaka u provedbi pilot-projekta i njegovih rezultata	izvještaji svih „kritičkih prijatelja”, evaluacija projekta i rada „kritičkih prijatelja” od strane škola, izvještaj vanjskih vrednovatelja škola	tijekom cijeloga procesa provedbe pilot-projekta finalna procjena prosinac 2018. siječanj 2019.
analiza prikupljenih informacija i iskustava – prilagodba modela i pristupa	izvještaj o potrebnim modifikacijama modela i pristupa	tijekom cijeloga procesa provedbe pilot-projekta

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada prijedloga nacionalnoga pristupa vanjskomu vrednovanju škola	izrađen prijedlog nacionalnoga pristupa vrednovanju škola	prosinac 2018. veljača 2019.
recenziran nacionalni prijedlog vrednovanju rada škola	recenzije triju domaćih i dvaju inozemnih recenzenata	veljača i ožujak 2019.

Pilot-projekt *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.2. Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja – razvoj metodologije

Sažetak

Specifične značajke i osjetljivost djece rane dobi iziskuju visoku razinu kvalitete ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Na kvalitetu tih ustanova utječu okruženje, ozračje, vođenje, odnosi, komunikacija, uvjerenja, vrijednosti, ponašanja itd. nužni za djetetov cjeloviti razvoj, odgoj i učenje. Stalno vrednovanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse pretpostavlja kontinuirano unapređivanje i razvoj ustanove. Centar od 2010. godine razvija sveobuhvatni model samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja s ciljem implementacije sustava praćenja i osiguravanja kvalitete na nacionalnoj razini. Okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja temelji se na elementima unutarnjega i vanjskoga vrednovanja pri čemu odgovornost za samovrednovanje preuzimaju ustanove, a podršku u procesu osigurava Centar. Proces samovrednovanja je od 2011. do 2015. godine implementiran u više od 140 ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Okvir samovrednovanja se uz praćenje uspješnosti implementacije procesa samovrednovanja kontinuirano razvijao kako bi odgovorio na realne potrebe svake pojedine odgojno-obrazovne ustanove, a time i sustava ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

U 2018. godini planira se analiza sustava osiguravanja kvalitete u ranome i predškolskome odgoju i obrazovanju te priprema za početak razvoja metodologije vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Razvoj okvira vanjskoga vrednovanja nastavlja se na okvir samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja te na elemente modela vanjskoga vrednovanja škola koji su primjenjivi u sustavu ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja. Nužno je da u razvoj okvira vanjskoga vrednovanja budu uključeni stručnjaci iz područja te da je predloženi pristup usklađen sa suvremenim paradigmama razvoja i učenja djeteta rane dobi kao i sa suvremenim pristupima osiguravanja kvalitete ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
priprema i pregled relevantne literature o sustavima osiguravanja kvalitete u ranome i predškolskome odgoju i obrazovanju	popis literature, pregled sustava osiguravanja kvalitete u ranome i predškolskome odgoju i obrazovanju	svibanj – listopad 2018.
analiza elemenata okvira samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	rezultati analize elemenata okvira samovrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	svibanj – listopad 2018.
osnivanje Povjerenstva za razvoj metodologije vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	objavljen javni poziv, Odluka o imenovanju članova Povjerenstva za razvoj metodologije vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	listopad 2018.
analiza modela vanjskoga vrednovanja škola i procjena primjenjivosti modela za potrebe vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	analiziran model vanjskoga vrednovanja škola, analizirani rezultati provedbe pilot-projekta <i>Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija</i> , procijenjena primjenjivost modela za potrebe vanjskoga vrednovanja ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja	studeni i prosinac 2018.

Projekt *Vanjsko vrednovanje ustanova ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja – razvoj metodologije* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.3. Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja

Sažetak

Unapređivanje kvalitete strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja u Hrvatskoj jedan je od prioriteta i najvažnijih izazova postavljenih *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije* RH.⁵ Polazi se od stava da se stvarni pomaci u obrazovanju mogu najučinkovitije ostvariti uspostavom jasno strukturiranoga i koherentnoga sustava osiguravanja kvalitete. Centar je još 2016. godine izradio prijedlog projekta pod nazivom *Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja* i dostavio ga nadležnim institucijama slijedom poziva tijelima za dostavu prijedloga operacija koje će se financirati izravnom dodjelom sredstava u okviru Prioritetne osi 3 *Obrazovanje i cjeloživotno učenje* Operativnoga programa *Učinkoviti ljudski potencijali 2014. – 2020.* U 2018. godini potrebno je pokrenuti predložene projektne aktivnosti i iskoristiti sredstva iz ESF-a za potpunu provedbu projekta.

S ciljem daljnjega razvoja i modernizacije strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja prilagođenoga potrebama društvenoga i gospodarskoga razvoja Hrvatske nužno je usvojiti načela, pristupe i postupke kompatibilne Europskomu okviru osiguravanja kvalitete strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja.⁶ Taj okvir snažno naglašava unapređivanje i praćenje kvalitete kombiniranjem različitih oblika vrednovanja i korištenjem empirijskih postupaka mjerenja i kvalitativnih analiza.

Uspostava trajnoga i održivoga sustava vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja dio je programa ustroja sustava osiguravanja kvalitete odgoja i obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Taj je sustav važan za unapređivanje kvalitete svih aspekata rada ustanova (škola) i osiguravanje više razine odgovornosti za rad ustanova.

U modelu vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja, koji se planira razviti u sklopu projekta *Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja*, tražit će se odgovori na važna pitanja koja se tiču relevantnosti obrazovnih programa za regionalni društveni i gospodarski razvoj, povezanosti škole sa svijetom rada i poslodavcima, kvalitete učenja na radnome mjestu, karijernoga savjetovanja, implementacije novih kurikuluma, razvojnih kapaciteta škola itd.

⁵ Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije http://narodne-ovine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_124_2364.html

⁶ Recommendations European Parliament and Council Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the establishment of a European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0708\(01\)&from=EN](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0708(01)&from=EN)

Uvođenje vanjskoga vrednovanja ustanova ima i dodatne razvojne potencijale i vrijednosti.

Vanjsko vrednovanje je komplementarno samovrednovanju odgojno-obrazovnih ustanova, pri čemu se vanjsko vrednovanje koristi samovrednovanjem i razvojnim planovima ustanova kao polazištima procjene njihova kapaciteta za pokretanje promjena i vlastiti razvoj. Očekuje se da će uvođenjem vanjskoga vrednovanja i samovrednovanje škola dobiti na značenju i ostvariti svoju punu funkciju, a to je unapređivanje kvalitete ustanova „odozdo i iznutra“ preuzimanjem odgovornosti i inicijative kolektiva za razvoj škole.

Vanjsko vrednovanje ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja će kao održivi sustav omogućiti longitudinalno praćenje razine učinkovitosti i razvoja pojedinih ustanova (škola). Ujedno će se razviti u sustav podrške školama u procesu njihove transformacije u zajednice učenja u kojima je kultura kvalitete temeljna vrijednost, a unapređivanje kvalitete kontinuirani proces. Takav će pristup sigurno snažno potaknuti kvalitetu rada škola i sustava strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Pokazatelji provedbe	Vrijeme izvršenja
formiranje stručnoga tima za vanjsko vrednovanje ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja	formiran stručni tim	treće tromjesečje 2018.
izrada prijedloga modela i postupaka vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja	izrađen prijedlog modela i postupaka vrednovanja	treće tromjesečje 2018.
provedba fokus grupe – rasprave o prijedlogu modela i postupaka vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja	rezultati provedbe fokus-grupa, moguća modifikacija modela i postupaka	četvrto tromjesečje 2018.
priprema plana provedbe pilot-projekta vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja	izrađen prijedlog plana provedbe pilot-projekta	četvrto tromjesečje 2018.

Projekt *Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.4. Vanjsko vrednovanje ustanova za obrazovanje odraslih – razvoj metodologije

Projekt Vanjsko vrednovanje ustanova za obrazovanje odraslih – razvoj metodologije povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Pokazatelji provedbe	Vrijeme izvršenja
formiranje stručnoga tima za vanjsko vrednovanje ustanova za obrazovanje odraslih	formiran stručni tim	treće tromjesečje 2018.
izrada prijedloga modela i postupaka vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada ustanova za obrazovanje odraslih	izrađen prijedlog modela i postupaka vrednovanja	treće tromjesečje 2018.
provedba fokus grupe – rasprave o prijedlogu modela i postupaka vanjskoga vrednovanja ustanova za obrazovanje odraslih	rezultati provedbe fokus-grupa, moguća modifikacija modela i postupaka	četvrto tromjesečje 2018.

3.5. Vanjsko vrednovanje učeničkih domova – razvoj metodologije

Sažetak

Vrednovanje kvalitete rada odgojno-obrazovnih ustanova jedan je od važnih razvojnih ciljeva *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije*.

U sklopu razvoja pristupa i modela vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova važno mjesto zauzima i vrednovanje učeničkih domova.

Učenički domovi su odgojno-obrazovne ustanove u djelatnosti srednjega školstva koje osiguravaju primjeren boravak (smještaj i prehranu) tijekom srednjoškolskoga obrazovanja. Odgojno-obrazovni program u učeničkome domu potpora je i pomoć učeniku, roditeljima i školama u postizanju što kvalitetnijega obrazovanja i ukupnoga razvoja učenika.

U Hrvatskoj djeluje 58 učeničkih domova, 25 u sklopu srednjih škola, a 33 kao samostalne ustanove. Domovi uglavnom djeluju u prilagođenim zgradama. Svega 14 domova izgrađeno je u svrhu smještaja učenika, osam ih je potpuno prilagođeno potrebama učenika, a ostali su djelomično prilagođeni⁷.

Na temelju analiza provedenih tijekom izrade *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije* utvrđeno je da većina domova ima staru i zastarjelu opremu, da nemaju dovoljno uređen prostor za izborne i posebne programe te dnevne boravke učenika i da nemaju vanjskih prostora ni sportskih dvorana.

U Hrvatskoj ne postoje jedinstveni propisi koji definiraju važne kriterije kvalitete usluge koje učenički domovi pružaju svojim korisnicima. Neki od kriterija koji utječu na uspješnost učenja i kvalitetu života korisnika i koji bi se morali provjeravati su infrastrukturna, materijalna i kadrovska ekipiranost, kvaliteta programa odgojno-obrazovnoga rada, smještajni kapaciteti, kvaliteta prehrane i sigurnosne mjere.

Modelom osiguravanja kvalitete učeničkih domova postavili bi se primjereni standardi i postupci provjere ostvarivanja tih standarda u sklopu neovisnoga vanjskog vrednovanja. Time bi se ustrojili i učinkoviti mehanizmi za unapređivanje kvalitete rada učeničkih domova i prepoznalo bi se koliko su važni u sustavu odgoja i obrazovanja.

U Centru je razrađen opći integrirani model vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova koji se pilotira tijekom 2018. godine u 20 osnovnih škola i 10 gimnazija. Taj se model koji integrira komplementarne postupke samovrednovanja i neovisnoga vanjskog vrednovanja lako može prilagoditi i vrednovanju ostalih vrsta ustanova u sklopu nacionalnoga sustava osiguravanja kvalitete odgoja i obrazovanja i na taj je način moguće osigurati njegovu koherentnost i učinkovitost.

⁷ Stanje 2014. godine

Centar je u skladu sa svojim ovlastima Ministarstvu zanosti i obrazovanja predložio projekt *Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju*. Centar će u 2017. godini započeti s planiranim aktivnostima.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Pokazatelji provedbe	Vrijeme izvršenja
formiranje stručnoga tima za vanjsko vrednovanje učeničkih domova	formiran stručni tim	treće tromjesečje 2018.
Razrada modela i postupaka vanjskoga vrednovanja i kontinuiranoga praćenja rada učeničkih domova	razrađen prijedlog modela i postupaka vrednovanja	treće tromjesečje 2018.
provedba pilot-projekta validacije predloženoga modela i postupaka vanjskoga vrednovanja učeničkih domova	rezultati provedbe pilot-projekta u 10 učeničkih domova, izrađen prijedlog nacionalnoga pristupa vanjskomu vrednovanju učeničkih domova	četvrto tromjesečje 2018., prvo i drugo tromjesečje 2019.

Projekt *Vanjsko vrednovanje učeničkih domova – razvoj metodologije* povezan je sa strateškim ciljem 2.5. *razviti i implementirati sustav vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.6. Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija

Sažetak

Izvođenje eksperimentalnih programa strukovnih gimnazija započelo je u 13 srednjih strukovnih škola u školskoj godini 2013./2014. Komunikacijom sa školama utvrđeno je da su tri škole započele s provedbom već u prethodnoj školskoj godini 2012./2013. (programi: ekonomska, tehnička i turistička gimnazija), tijekom 2014./2015. školske godine programe strukovnih gimnazija provodilo je 15 škola, a tijekom 2015./2016. školske godine 17 škola.

Početno je postojalo šest eksperimentalnih programa strukovnih gimnazija: agrogimnazija, ekonomska gimnazija, tehnička gimnazija, turistička gimnazija, zdravstvena gimnazija i gimnazija održivoga razvoja. S obzirom da se program agrogimnazije nikada nije počeo izvoditi, u to je vanjsko vrednovanje uključeno pet programa strukovnih gimnazija. Ekonomska, tehnička i turistička gimnazija izvode se kontinuirano od 2012./2013. školske godine, gimnazija održivoga razvoja izvodi se od 2013./2014. školske godine, a zdravstvena gimnazija od 2015./2016. školske godine.

Tijekom 2016. godine Centar je u sklopu ovoga projekta proveo istraživanje koje je uključivalo sadržajnu analizu programa strukovnih gimnazija, anketno ispitivanje učenika i nastavnika te strukturirane intervju i pregled školske dokumentacije.

Praćenje obrazovne vertikale učenika četvrta je i posljednja istraživačka etapa u projektu *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe programa strukovnih gimnazija*. Primarni je cilj programa strukovnih gimnazija nastavak obrazovanja učenika u terciarnome obrazovanju odabranoga sektora ili područja te njihovo stručno-teorijsko predznanje za uspješnije pohađanje odgovarajućega studija. Da bi se utvrdilo postizanje navedenoga cilja, potrebno je sustavno pratiti izbor studija učenika koji završavaju programe strukovnih gimnazija u sustavu terciarnoga obrazovanja, što bi značajno pomoglo u donošenju konačnih zaključaka o svrsishodnosti programa strukovnih gimnazija.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
planiranje	nacrt istraživanja	siječanj 2018.
prikupljanje podataka	utvrđena populacija, baza podataka ispitanika	veljača 2018.
inicijalna analiza i interpretacija	deskriptivna analiza podataka, inicijalna interpretacija	travanj 2018.
analiza i interpretacija	preliminarni izvještaj, interpretacija rezultata za školske godine 2015./2016. i 2016./2017.	lipanj 2018.
dopuna baze podataka	dopunjena baza podataka s ispitanicima iz školske godine 2017./2018.	kolovoz 2018.
izvještavanje	finalni izvještaj – interpretacija rezultata uključujući školsku godinu 2017./2018.	rujan 2018.

Projekt *Vanjsko vrednovanje eksperimentalne provedbe strukovnih gimnazija* povezan je sa strateškim ciljem 2.7. *evaluirati eksperimentalne programe obrazovanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.7. Izrada i provedba svih ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika

Sažetak

Centar je u 2017. godini proveo aktivnosti vezane uz izradu i primjenu triju ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika. Prvi je ispit za djecu i/ili učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj školi. Ispit za učenike prvoga razreda osnovne škole koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik izradilo je u 2013. godini stručno povjerenstvo koje je imenovao Centar. Prvi je put prema zahtjevu Ministarstva znanosti i obrazovanja ispit proveden u rujnu 2014. godine te se kontinuirano provodio i tijekom 2016. godine. Prema zahtjevu pojedine škole taj se ispit provodio i u 2017. godini.

Sve osnovne škole u Republici Hrvatskoj prijavljuju Centru učenike koji će polagati taj ispit. Nakon provedenih ispita Centar obrađuje rezultate i izrađuje izvještaj za svakoga učenika koji se šalje natrag u njegovu školu. Ispit poznavanja hrvatskoga jezika nije u potpunosti standardiziran. U Centru je potkraj 2016. godine imenovana stručna radna skupina koja je tijekom 2017. godine doručivala ispitne materijale i ispit za djecu koja ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik pri upisu u prvi razred i sastavila ispite i ispitne materijala za inojezične učenike viših razreda osnovne škole.

Rezultati obaju ispita trebali bi pomoći stručnomu povjerenstvu škole u donošenju odluke o uključivanju učenika koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u pripremnu i dopunsku nastavu odnosno trebali bi pomoći da se inojezični učenik što uspješnije uključi u nastavni proces. Aktivnosti vezane uz izradu novih ispitnih materijala nastavljaju se u 2018. godini.

Drugi je ispit na razini B2 *Zajedničkoga europskoga referentnoga okvira* (ZEROJ-a). Taj je ispit i pripadajuće ispitne materijale sastavila stručna radna skupina imenovana u Centru 2012. godine i od tada se kontinuirano provodi u ljetnome i jesenskome roku. Taj ispit polažu strani državljani kojima je uvjet za upis u prvu, odnosno u drugu godinu preddiplomskoga stručnog studija te specijalističkoga diplomskog stručnog studija sukladno odlukama visokih učilišta. Centar planira izraditi i treći ispit iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika s obzirom na Zakon o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih kvalifikacija (Narodne novine, broj 82/15.) koji je donio Sabor Republike Hrvatske u 2015. godini. Člankom 83. toga zakona nadležnim je tijelima državne uprave propisano da su obvezna osigurati pristup profesijama bez ograničavanja zbog nacionalnosti ili boravišta te da zakon mora biti u skladu s općim interesom. Radi provedbe članka 83. toga zakona Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava sastavilo je Akcijski plan u području reguliranih profesija u Republici Hrvatskoj od 2016. do 2018. godine. Ministarstvo znanosti i obrazovanja predložilo je u tome planu izradu standardiziranoga ispita za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C. Ta je razina poznavanja jezika predviđena za osobe koje se

žele zaposliti u obrazovnim ustanovama u Republici Hrvatskoj. Ministarstvo znanosti i obrazovanja predložilo je da Centar izradi ispit za provjeru znanja hrvatskoga jezika na razini C (razina B2 i razina C razine su *Zajedničkoga europskoga okvira za jezike*). Centar se složio s prijedlogom Ministarstva znanosti i obrazovanja i obavijestio je Ministarstvo znanosti i obrazovanja i Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava da će izradu toga ispita uvrstiti u svoj Program rada.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Izrada i provedba ispita za učenike koji ne znaju ili nedovoljno znaju hrvatski jezik u osnovnoj i srednjoj školi		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada zadataka za ispit u srednjoj školi	izrađeno oko 100 ispitnih čestica raspoređenih u zadatke	veljača 2018.
dovršetak inačice ispita za nečitače	izrađen dokument inačice ispita za nečitače	veljača 2018.
izrada inačice ispita za čitače (osnovna i srednja škola)	izrađen dokument inačice ispita za čitače (osnovna i srednja škola)	veljača 2018.
izrada ispitnoga kataloga	izrađen jedinstveni ispitni katalog za sva tri ispita	veljača i ožujak 2018.
recenzija triju inačica ispita i ispitnoga kataloga	ispitni katalog i inačice ispita doručene prema naputcima recenzenata	travanj 2018.
lektura triju inačica ispita i ispitnoga kataloga	lektorirane inačice ispita i ispitni katalog	travanj 2018.
priprema za tisak i tisak inačica ispita	pripremljene inačice ispita i ispitni katalog za tisak	svibanj 2018.
slanje materijala u osnovne i srednje škole	obavijest o ispitnim materijalima poslanim u škole, slanje ispitnoga materijala u škole prema zahtjevu i potrebi škole	svibanj 2018.
2. radna cjelina: Primjena ispita iz Hrvatskoga jezika na razini B2		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
obavijest pristupnicima o provedbi ispita u ljetnome roku	objavljena obavijest na mrežnoj stranici Centra i sastavljen popis pristupnika	lipanj 2018.
provedba ispita u ljetnome roku	organiziran i proveden ispit, pristupnici obaviješteni o rezultatima	srpanj 2018.
obavijest pristupnicima o provedbi ispita u jesenskome roku	objavljena obavijest na mrežnoj stranici Centra i sastavljen popis pristupnika	kolovoz 2018.
provedba ispita u jesenskome roku	organiziran i proveden ispit, pristupnici obaviješteni o rezultatima	rujan 2018.

Aktivnosti		
3. radna cjelina: Izrada ispita iz Hrvatskoga jezika kao inoga ili stranoga jezika na razini C		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
završetak specifikacije ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika na razini C	izrađen dokument sadržajne strukture i nacrt ispita	veljača 2018.
izrada zadataka prema izrađenoj specifikaciji	izrađeno okvirno 500 ispitnih čestica organiziranih u zadatke	svibanj 2018.
izrada uputa za provedbu ispitivanja i ispitnoga kataloga	izrađen ispitni katalog i upute za provedbu ispitivanja	lipanj 2018.
sastavljanje inačice ispita	sastavljene dvije inačice ispita	srpanj 2018.
recenzija ispitnoga kataloga	primjedbe recenzenata uvrštene u ispitni katalog	rujan 2018.
recenzija inačica ispita	zadaci doručeni prema primjedbama recenzenata	rujan 2018.
lektura inačica ispita i ispitnoga kataloga	lektorirane inačice ispita i ispitni katalog	studeni 2018.
priprema kataloga i inačica ispita za tisak	tiskan dovoljan broj inačica ispita	siječanj 2019.
dogovor o načinu na koji će se ispit primjenjivati s predstavnicima Ministarstva znanosti i obrazovanja i s predstavnicima Ministarstva rada i mirovinskoga sustava	sastavljen vremenik i plan primjene ispita	veljača 2018. kontinuirano

Projekt *Izrada i provedba ispita iz Hrvatskoga jezika kao stranoga ili inoga jezika* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

3.8. Vanjsko vrednovanje međupredmetnih tema – razvoj metodologije

Sažetak

Nacionalnim okvirnim kurikulumom za predškolski odgoj i obrazovanje te općim obveznim i srednjoškolskim obrazovanjem (2010.) zadan je formalni okvir odgojno-obrazovnim ustanovama (vrtićima te osnovnim i srednjim školama) za uključivanje poučavanja i učenja međupredmetnih tema kao jednoga od načina doprinosa međusobnomu povezivanju područja i predmeta u jedinstvenu cjelinu znanja, vještina i stavova. U prosincu 2017. godine nakon provedene javne rasprave predloženi su novi i dorađeni kurikulumi za sedam međupredmetnih tema: *Učiti kako učiti*, *Poduzetništvo*, *Osobni i socijalni razvoj*, *Zdravlje*, *Upotreba informacijske i komunikacijske tehnologije*, *Građanski odgoj i obrazovanje te Održivi razvoj*. Centar je u dvama ciklusima proveo Zdravstveni odgoj i obrazovanje (2008./2009. i 2012./2013. školske godine) u kontekstu međupredmetne teme *Zdravlje*, a od školske godine 2012./2013. kontinuirano se prati provedba Građanskoga odgoja i obrazovanja.

S obzirom da nije riječ o klasičnim predmetnim sadržajima, već o odgojno-obrazovnim sadržajima koji se integriraju u sve predmete i izvannastavne aktivnosti, a mogu biti i rezultat cjelokupnoga školskog iskustva, vanjskomu vrednovanju potrebno je pristupiti na poseban način. Nisu potrebni samo mjerni instrumenti poput ispita znanja iz određenoga područja, već je potrebno izraditi popratni istraživački materijal na temelju kojega bi se prikupile informacije o cjelokupnome angažmanu i stavovima uključenih dionika (učenika, roditelja, učitelja, ravnatelja i lokalne zajednice). Centar će u 2018. godini formirati poseban tim stručnjaka sastavljen od djelatnika nadležnih i partnerskih institucija (ministarstava i agencija) koji će započeti s izradom metodologije međupredmetnih tema i sadržaja u skladu s predloženim kurikulumima.

4.

NACIONALNI ISPITI

4.1. Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja

Sažetak

Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020*. U većini se obrazovnih sustava u Europskoj uniji, ali i šire sustavno promiče kultura kvalitete obrazovanja te se razvijaju mehanizmi koji omogućuju nastavnicima, obrazovnim ustanovama i obrazovnoj politici da preuzmu odgovornost i da trajno rade na unapređenju kvalitete svih aspekata obrazovnoga sustava. Jedan od temeljnih mehanizama uspostave cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja jesu nacionalni ispiti odnosno standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Centar je u skladu sa svojim ovlastima Ministarstvu znanosti i obrazovanja predložio projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Predloženi projekt ima tri osnovne sastavnice. Razvoj sustava nacionalnih ispita i izrada aplikacijskoga sustava za izradu ispita i provedbu ispitivanja prve su dvije sastavnice projekta. Dio aplikacijskoga sustava za izradu i provedbu ispita upotrijebit će se za to da se zadatci s metrijskim i sadržajnim karakteristikama učine dostupnima nastavnicima kako bi unaprijedili svoje unutarnje vrednovanje, što je treća sastavnica projekta. Ovim bi se projektom u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske trebali uvesti nacionalni ispiti kao trajni mehanizam praćenja kvalitete obrazovnoga sustava. U 2017. godini započeo je dio aktivnosti vezanih uz razvoj sustava nacionalnih ispita. Te se aktivnosti odnose na izradu modela sustava nacionalnih ispita. U 2018. godini planiran je završetak izrade modela sustava nacionalnih ispita te izrada projektnoga zadatka i idejnoga rješenja za računalni aplikacijski sustav za razvoj i provedbu ispitivanja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
završetak publikacije <i>Model sustava nacionalnih ispita</i>	izrađen dokument <i>Model sustava nacionalnih ispita</i>	travanj 2018.
tisak publikacije <i>Model sustava nacionalnih ispita</i>	tiskana publikacija <i>Model sustava nacionalnih ispita</i>	rujan 2018.
javni poziv skupinama za razvoj ispitnih specifikacija	imenovane stručne radne skupine	travanj 2018.
razvoj ispitnih specifikacija za nacionalne ispite (sedam ispita iz triju predmetnih područja)	napravljene ispitne specifikacije	prosinac 2018.
razvoj projektnoga zadatka i idejnoga rješenja za računalni sustav za razvoj i provedbu ispitivanja	dokument projektnoga zadatka i idejnoga rješenja za računalni sustav za razvoj i provedbu ispitivanja	prosinac 2018.

Projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.2. Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika u srednjoj školi

Sažetak

Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020*. U većini se obrazovnih sustava u Europskoj uniji, ali i šire sustavno promiče kultura kvalitete obrazovanja te se razvijaju mehanizmi koji omogućuju nastavnicima, obrazovnim ustanovama i obrazovnoj politici da preuzmu odgovornost i da trajno rade na unapređenju kvalitete svih aspekata obrazovnoga sustava. Jedan od temeljnih mehanizama za uspostavu cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja jesu nacionalni ispiti odnosno standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Centar je u skladu sa svojim ovlastima Ministarstvu znanosti i obrazovanja predložio projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* (koji je detaljno iznesen u ovom programu rada). U sklopu toga projekta razrađen je dokument *Model sustava nacionalnih ispita* u kojemu se navodi da će se ispitivati dva nastavna predmeta i jedno predmetno područje, a to su Hrvatski jezik, Matematika i predmetno područje prirodoslovlja. U gotovo svim razvijenim obrazovnim sustavima, kao što su npr. obrazovni sustavi zemalja članica OECD-a, kao osnova ispitivanja u nacionalnim ispitima uzimaju se temeljne kompetencije u jeziku na kojemu se učenici školuju (materinski jezik) i Matematika⁸. Svaka zemlja uz ta dva predmetna područja odabire i neka druga područja koja se smatraju važnima i koja treba pratiti i unaprijediti. Takav sveobuhvatni pristup nacionalnim ispitima osmišljen je u projektu *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Ispit iz Hrvatskoga jezika važan je dio sustava nacionalnih ispita. U ovom projektu planiran je razvoj ispita iz Hrvatskoga jezika za treći razred srednje škole. Cilj je ispitivanja utvrditi razine postignuća učenika srednjih škola iz Hrvatskoga jezika na kraju drugoga razreda srednje škole (ispitivanje će se provesti na početku trećega razreda). Ispitivanje će se provesti na reprezentativnome uzorku, a ispitivat će se čitanje različitih vrsta tekstova, pisanje i poznavanje strukture hrvatskoga jezika. Pritom će se uzeti u obzir pragovi i programi za srednju školu, načela iz prijedloga kurikuluma Hrvatskoga jezika i opća načela za ispitivanje jezika u komunikacijskome kontekstu. Na taj će način ispit iz Hrvatskoga jezika, koji će se izraditi u sklopu ovoga projekta, biti povezan s pristupom ispitivanju Hrvatskoga jezika opisanom u dokumentu *Model sustava nacionalnih ispita*.

Ovim bi se projektom u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske trebali uvesti nacionalni ispiti kao trajni mehanizam praćenja kvalitete obrazovnoga sustava. U 2017. godini započeo je dio aktivnosti vezanih uz razvoj sustava nacionalnih ispita. Te se aktivnosti odnose na izradu modela sustava nacionalnih ispita.

⁸ Vidjeti: http://www.oecd.org/edu/school/Evaluation_and_Assessment_Synthesis_Report.pdf

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje stručne radne skupine za izradu ispita iz Hrvatskoga jezika i popratnih upitnika	objavljen Javni poziv i donesena Odluka o imenovanju stručne radne skupine za izradu ispita iz Hrvatskoga jezika	ožujak 2018.
izrada upitnika za učenike, nastavnike i roditelje	izrađeni upitnici za učenike, nastavnike i roditelje	ožujak – kolovoz 2018.
izrada ispitne specifikacije	izrađeni dokumenti sadržajne strukture i nacrti ispita	svibanj 2018.
izrada ispitnih zadataka prema ispitnoj specifikaciji	izrađeni ispitni zadatci	srpanj 2018.
izrada uputa za ispitivanje	izrađene upute za ispitivanje i pripremljene za slanje u škole (<i>online</i>)	kolovoz 2018.
vanjska sadržajna recenzija ispitnih zadataka	recenzirani svi zadatci	kolovoz 2018.
lektura ispitnih zadataka	lektorirani svi ispitni zadatci	rujan 2018.
prijelom ispitnih knjižica	prelomljene ispitne knjižice i spremne za tisak	listopad 2018.
tisak ispitnih knjižica	tiskane ispitne knjižice	listopad 2018.
izrada uzorka srednjih škola i učenika trećih razreda	izrađen uzorak	rujan 2018.
obavijest o provedbi nacionalnih ispita školama odabranima kao uzorak	pismeno obaviješteni ravnatelji škola odabranih za ispitivanje	rujan 2018.
komunikacija sa školama i ispitnim koordinatorima pri organizaciji ispitivanja	usklađeni popisi učenika odabranih kao uzorak, obaviješteni učenici i nastavnici o svim pojedinostima, upute o ispitivanju poslane u škole	rujan, listopad i studeni 2018.
provedba ispitivanja u školama	provedeno ispitivanje na uzorku učenika trećih razreda srednjih škola	studen 2018.

Projekt *Nacionalni ispit iz Hrvatskoga jezika u srednjoj školi* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operationome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.3. Nacionalni ispit iz Matematike u osnovnoj školi

Sažetak

Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020*. U većini se obrazovnih sustava u Europskoj uniji, ali i šire sustavno promiče kultura kvalitete obrazovanja te se razvijaju mehanizmi koji omogućuju nastavnicima, obrazovnim ustanovama i obrazovnoj politici da preuzmu odgovornost i da trajno rade na unapređenju kvalitete svih aspekata obrazovnog sustava. Jedan od temeljnih mehanizama uspostave cjelovitoga sustava za praćenje kvalitete obrazovanja jesu nacionalni ispiti odnosno standardizirani ispiti kojima je cilj utvrditi postignuća učenika u temeljnim znanjima u ključnim dijelovima obrazovnih ciklusa. Centar je u skladu sa svojim ovlastima Ministarstvu znanosti i obrazovanja predložio projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* (koji je detaljno iznesen u ovom programu rada). U sklopu toga projekta razrađen je dokument *Model sustava nacionalnih ispita* u kojemu se navodi da će se ispitivati dva nastavna predmeta i jedno predmetno područje, a to su Hrvatski jezik, Matematika i predmetno područje prirodoslovlja. U gotovo svim razvijenim obrazovnim sustavima, kao što su npr. obrazovni sustavi zemalja članica OECD-a, kao osnova ispitivanja u nacionalnim ispitima uzimaju se temeljne kompetencije u jeziku na kojemu se učenici školuju (materinski jezik) i Matematika⁹. Svaka zemlja uz ta dva predmetna područja odabire i neka druga područja koja se smatraju važnima i koja treba pratiti i unaprijediti. Takav sveobuhvatni pristup nacionalnim ispitima osmišljen je u projektu *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*. Ispit iz Matematike važan je u sustavu nacionalnih ispita. U ovom projektu planirano je razviti ispit iz Matematike za završne razrede osnovne škole. Cilj je ispitivanja utvrditi razine postignuća učenika osnovne škole iz Matematike pri kraju obrazovnog ciklusa (ispitivanje će se provesti na početku osmoga razreda). Ispitivanje će se provesti na reprezentativnome uzorku, a ispitivat će se *Brojevi*, *Algebra*, *Geometriju* i *Podatci*. Upotrebljavat će se predtestirani zadaci iz matematičke baze. Pritom će se uzeti u obzir plan i program za osnovnu školu, načela iz prijedloga kurikulumu Matematike i opća načela međunarodnih ispitivanja (PISA, TIMSS). Na taj će način ispit iz Matematike, koji će se izraditi u sklopu ovoga projekta, biti povezan s pristupom ispitivanju Matematike opisanom u dokumentu *Model sustava nacionalnih ispita*.

Ovim bi se projektom u odgojno-obrazovni sustav Republike Hrvatske trebali uvesti nacionalni ispiti kao trajni mehanizam praćenja kvalitete obrazovnog sustava. U 2017. godini započeo je dio aktivnosti vezanih uz razvoj sustava nacionalnih ispita. Te se aktivnosti odnose na izradu modela sustava nacionalnih ispita.

⁹ Vidjeti: http://www.oecd.org/edu/school/Evaluation_and_Assessment_Synthesis_Report.pdf

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje stručne radne skupine za izradu ispita iz Matematike i popratnih upitnika	objavljen Javni poziv i donesena Odluka o imenovanju stručne radne skupine za izradu ispita iz Matematike	svibanj 2018.
priprema upitnika za učenike, nastavnike i roditelje	pripremljeni upitnici za učenike, nastavnike i roditelje	svibanj – kolovoz 2018.
izbor ispitnih zadataka prema ispitnoj specifikaciji	odabrani ispitni zadatci	rujan 2018.
izrada uputa za ispitivanje	izrađene upute za ispitivanje i pripremljene za slanje u škole (<i>online</i>)	rujan 2018.
lektura ispitnih zadataka	lektorirani ispitni zadatci	listopad 2018.
prijelom ispitnih knjižica	prelomljene ispitne knjižice i spremne za tisak	studeni 2018.
tisak ispitnih knjižica	tiskane ispitne knjižice	studeni 2018.
izrada uzorka osnovnih škola i učenika osmih razreda	izrađen uzorak	listopad 2018.
obavijest o provedbi nacionalnih ispita školama odabranima kao uzorak	pismeno obaviješteni ravnatelji škola odabranih za ispitivanje	studeni 2018.
komunikacija sa školama i ispitnim koordinatorima pri organizaciji ispitivanja	usklađeni popisi učenika odabranih kao uzorak, obaviješteni učenici i nastavnici o svim pojedinostima, upute o ispitivanju poslone u škole	listopad, studeni i prosinac 2018.
provedba ispitivanja u školama	provedeno ispitivanje na uzorku učenika osmih razreda osnovnih škola	prosinac 2018.

Projekt *Nacionalni ispit iz Matematike u osnovnoj školi* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.4. Nacionalni ispit iz Geografije u osnovnoj školi

Sažetak

Nacionalni ispiti ključni su za vrednovanje obrazovnih postignuća, praćenje sustava obrazovanja te informiranje svih dionika obrazovnoga sustava o postignućima učenika.

U školskoj godini 2007./2008. provedeno je jedino nacionalno ispitivanje iz Geografije u kojemu su sudjelovali učenici osmih razreda. Pritom su se osim iz Geografije provjeravala znanja, vještine i sposobnosti učenika iz Fizike, Biologije, Kemije, Povijesti, Hrvatskoga jezika i stranoga jezika u redovitoj nastavi kao i osposobljenost učenika za rješavanje problemskih zadataka koji zahtijevaju integraciju sadržaja u prirodoslovnome i prirodoslovno-društvenome području.

S obzirom na važnost osnovnoga školstva i njegovu temeljnu ulogu u sustavu odgoja i obrazovanja, nužno je sustavom nacionalnih ispita nastaviti vrednovanje obrazovnih postignuća u osnovnoj školi. Važno je stalno i sustavno razvijati i unapređivati metodologiju te formirati standarde kvalitete i postignuća kao temelje kvalitetnoga obrazovanja. Time bi se omogućilo kontinuirano praćenje i dobivanje valjanih, pouzdanih i objektivnih pokazatelja o funkcioniranju osnovnoškolskoga sustava.

Nacionalni ispiti iz Geografije provedeni u školskoj godini 2007./2008. pokazali su da su postignuća učenika na vrlo visokoj razini ako se ispituju činjenice/pojmovi. Rezultati ispitivanja ostvarenosti funkcionalnih zadataka nastave i primjene činjeničnoga znanja u novim situacijama te rezultati ispitivanja konceptualnoga i proceduralnoga znanja i kognitivnih razina primjene i analize niži su od očekivanih. Takvi su rezultati posljedica nedovoljnoga angažmana učenika, ali i načina poučavanja i uvjeta u kojima se nastava izvodi.

Stoga se nameće potreba za utvrđivanjem trenutačno dostignutih obrazovnih standarda iz Geografije u osmim razredima zbog čega će se ovim nacionalnim ispitima provjeravati trajna i temeljna znanja i vještine te sposobnost rješavanja problemskih zadataka koji otkrivaju razinu stečenih kompetencija, što je preduvjet cjeloživotnoga učenja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
imenovanje stručne radne skupine za izradu ispita iz Geografije i popratnih upitnika	objavljen Javni poziv i donesena Odluka o imenovanju stručne radne skupine za izradu ispita iz Geografije	travanj 2018.
izrada upitnika za učenike, nastavnike i roditelje	izrađeni upitnici za učenike, nastavnike i roditelje	travanj – kolovoz 2018.
izrada ispitne specifikacije	izrađeni dokumenti sadržajne strukture i nacrti ispita	svibanj 2018.
izbor ispitnih zadataka prema ispitnoj specifikaciji	odabrani ispitni zadatci	kolovoz 2018.
metodološka i sadržajna recenzija ispita	recenzirani ispitni materijali	rujan 2018.
izrada uputa za ispitivanje	izrađene upute za ispitivanje i pripremljene za slanje u škole (<i>online</i>)	rujan 2018.
lektura ispitnih zadataka	lektorirani ispitni zadatci	listopad 2018.
prijelom i korektura ispitnih knjižica	prelomljene ispitne knjižice i spremne za tisak	studeni 2018.
tisak ispitnih knjižica	tiskane ispitne knjižice	studeni 2018.
izrada uzorka osnovnih škola i učenika osmih razreda	izrađen uzorak	listopad 2018.
obavijest o provedbi nacionalnih ispita školama odabranim kao uzorak	pismeno obaviješteni ravnatelji škola odabranih za ispitivanje	studeni 2018.
komunikacija sa školama i ispitnim koordinatorima pri organizaciji ispitivanja	usklađeni popisi učenika odabranih kao uzorak, obaviješteni učenici i nastavnici o svim pojedinostima, upute o ispitivanju poslone u škole	listopad, studeni i prosinac 2018.
provedba ispitivanja u školama	provedeno ispitivanje na uzorku učenika osmih razreda osnovnih škola	siječanj 2019.

Projekt *Nacionalni ispit iz Geografije u osnovnoj školi* povezan je sa strateškim ciljevima 1.8. *aplicirati i provesti ispite financirane iz fondova Europske unije*, 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.5. Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju

Sažetak

Certificiranjem strukovnih kvalifikacija uspostavio bi se nacionalni sustav stručno-teorijskih i praktičnih završnih ispita kojima bi se vanjski vrednovale kompetencije učenika ili pristupnika prema kriterijima propisanim u standardu zanimanja i standardu kvalifikacije HKO-a za pojedinu strukovnu kvalifikaciju. Povećala bi se kvaliteta strukovnoga obrazovanja i konkurentnost pojedinih kvalifikacija na tržištu rada, a istodobno bi se ojačao sustav strukovnoga obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Centar je razvio standardizirane ispite kojima se provjerava razina usvojenosti nastavnih sadržaja i kompetencija pristupnika u skladu s općim načelima struke te razina usvojenosti u skladu sa standardima i kompetencijama iz temeljnih društvenih znanosti u sestrinstvu (Etika u sestrinstvu), javnoga zdravstva i zdravstvene zaštite (Opća načela zdravlja i njege) i sestriinske skrbi (Zdravstvena njega – opća, Zdravstvena njega – specijalna u četvrtoj godini učenja, Zdravstvena njega kirurškoga bolesnika – opća, Zdravstvena njega zdravoga djeteta i adolescenta, Zdravstvena njega bolesnoga djeteta i adolescenta). Ti se ispiti provode svake školske godine u suradnji s medicinskim strukovnim školama. Planirano je provesti ispit iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege i u školskoj godini 2018./2019. u svrhu poboljšanja kvalitete strukovnoga obrazovanja.

U 2017. godini Centar je također započeo s razvojem stručno-teorijskih ispita za kvalifikaciju Tehničar za računalstvo (razina 4.2.) i za kvalifikaciju Prodavač (razina 4.1.) te s razvojem praktičnoga ispita za kvalifikaciju Medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege (razina 4.2.). Javnim su pozivom imenovane tri stručne radne skupine koje su započele izrađivati ispitne specifikacije. U 2018. godini planira se završetak ispitnih specifikacija te izrada i recenzije zadataka i ispitnih inačica za stručno-teorijske ispite za kvalifikaciju Tehničar za računalstvo i kvalifikaciju Prodavač. Također, planira se završetak ispitnih specifikacija, definiranje praktičnih zadataka, recenzije i pilot-istraživanje za provjeru karakteristika praktičnih zadataka za zanimanje medicinska sestra opće njege/medicinski tehničar opće njege (praktični dio ispita).

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Provedba stručno-teorijskoga ispita iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege /medicinski tehničar opće njege (teorijski dio ispita)		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
dorada ispitnoga kataloga, ispitne specifikacije, ispitnih zadataka i specifikacije zadataka	dorađen ispitni katalog, ispitne specifikacije, ispitni zadatci i specifikacije zadataka	travanj i svibanj 2018.
dogovor sa školama o terminu provedbe stručno-teorijskoga ispita	dogovoren termin provedbe stručno-teorijskoga ispita	lipanj 2018.
odabir zadataka najboljih psihometrijskih karakteristika i izrada stručno-teorijskoga ispita prema ispitnome katalogu	izrađen stručno-teorijski ispit	kolovoz i rujan 2018.
provedba stručno-teorijskoga ispita u školama	proveden stručno-teorijski ispit u školama	listopad 2018.
izrada izvještaja o provedbi i rezultatima stručno-teorijskoga ispita	izvještaj o rezultatima dostavljen školama	studeni i prosinac 2018.
2. radna cjelina: Priprema ispitnih materijala za ispit iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege /medicinski tehničar opće njege (praktični dio ispita)		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
završetak ispitne specifikacije za praktični dio ispita za kvalifikaciju medicinska sestra/ medicinski tehničar opće njege	završene ispitne specifikacije	ožujak 2018.
izrada primjera zadataka i ostalih popratnih materijala/ smjernica vezanih uz pripremu ispita	izrađeni primjeri zadataka i ostali materijali vezani uz pripremu ispita	ožujak i travanj 2018.

Aktivnosti		
2. radna cjelina: Priprema ispitnih materijala za ispit iz obveznih strukovnih modula za zanimanje medicinska sestra opće njege /medicinski tehničar opće njege (praktični dio ispita)		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
definiranje praktičnih zadataka i specifikacija zadataka	definirani praktični zadatci i specifikacije zadataka	svibanj, lipanj i srpanj 2018.
provedba pilot-istraživanja za provjeru karakteristika praktičnih zadataka	provedeno pilot-istraživanje za provjeru karakteristika praktičnih zadataka	rujan i listopad 2018.
dorada praktičnih zadataka na temelju rezultata pilot istraživanja	dorađeni praktični zadatci na temelju rezultata pilot-istraživanja	studeni i prosinac 2018.
3. radna cjelina: Priprema ispitnih materijala za ispite iz obveznih strukovnih modula za zanimanja Tehničar za računalstvo i Prodavač (teorijski dio ispita)		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
završetak ispitne specifikacije	završene ispitne specifikacije	veljača 2018.
izrada primjera zadataka i ostalih popratnih materijala/ smjernica vezanih uz pripremu ispita	izrađeni primjeri zadataka i ostali materijali vezani uz pripremu ispita	veljača i ožujak 2018.
izrada ispitnih zadataka, ključeva za odgovore i specifikacija zadataka	izrađeni ispitni zadatci, ključevi za odgovore i specifikacije zadataka	travanj i svibanj 2018.
metodološka recenzija ispitnih zadataka i dorada nakon metodološke recenzije	recenzirani ispitni zadatci i dorađeni nakon metodološke recenzije	svibanj i lipanj 2018.
stručna recenzija ispitnih zadataka i dorada nakon stručne recenzije	recenzirani ispitni zadatci i dorađeni nakon stručne recenzije	srpanj i kolovoz 2018.
lektura ispitnih zadataka i dorada nakon lekture	lektorirani ispitni zadatci i dorađeni nakon lekture	rujan i listopad 2018.

Aktivnosti		
3. radna cjelina: Priprema ispitnih materijala za ispite iz obveznih strukovnih modula za zanimanja Tehničar za računalstvo i Prodavač (teorijski dio ispita)		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada inačica ispita, sadržajna provjera inačica ispita, dorada specifikacije zadataka	izrađene i sadržajno provjerene inačice ispita	studen i prosinac 2018.

Projekt *Certificiranje strukovnih kvalifikacija u strukovnome obrazovanju i osposobljavanju* povezan je sa strateškim ciljevima 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

4.6. Pilot-projekt: E-ispitivanje

Sažetak

U proteklih se desetak godina u Republici Hrvatskoj isključivo upotrebljavaju testovi „papir-olovka“. Zbog razvoja računalne tehnologije, opremanja osnovnih i srednjih škola za pojačanu nastavu Informatike te usmjeravanja međunarodnih istraživanja (PISA, TIMSS) prema računalnoj platformi potrebno je razvijati e-ispitivanje koje uključuje e-izradu ispitnih pitanja, e-provedbu ispita, e-ocjenjivanje ispita te e-objavu i analizu rezultata.

Vrlo skromna dosadašnja iskustva u tome području u Republici Hrvatskoj uvjetuju polagani tempo uvođenja takvoga oblika ispitivanja koje pretpostavlja dobru pripremu škola, nastavnika i osobito učenika. Stoga Centar u dogovoru s Ministarstvom znanosti i obrazovanja priprema projekt *E-ispitivanje* koji bi krajem travnja 2018. godine bio proveden u sedmim razredima osnovnih škola na uzorku do 1000 učenika. Škole bi samostalno odlučile žele li sudjelovati u ispitivanju procjenjujući svoje tehničke mogućnosti i zainteresiranost učenika čije bi sudjelovanje također bilo dragovoljno. *Online* ispit sastojao bi se od po desetak pitanja iz Informatike i Fizike te popratnoga upitnika za učenike i trajao bi 60 minuta. Izradu ispitnih materijala, pripremu i provedbu ispitivanja, ocjenjivanje te objavu i analizu rezultata vodio bi Centar u suradnji sa stručnjacima (vanjskim suradnicima – nastavnicima Informatike i Fizike).

Opći je cilj uspostaviti procedure e-ispitivanja. Specifični su ciljevi provjeriti mogućnosti Centra i škola za takvu provedbu ispita, ispitati nove mogućnosti izrade zadataka s digitalnom platformom, provjeriti jednostavne sadržaje iz Informatike i Fizike, provesti e-ocjenjivanje te napraviti e-objavu i analizu rezultata.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema za e-ispitivanje		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
formiranje stručne radne skupine čiji su članovi nastavnici Informatike i Fizike odabrani na temelju javnoga poziva	Odluka o imenovanju članova stručne radne skupine	veljača 2018.,
upoznavanje s aplikacijom i izrada ispitnih materijala	pripremljen ispit za <i>online</i> ispitivanje	ožujak 2018.
javni poziv osnovnim školama i izrada popisa ispitanika	izrađen popis škola, odgovornih osoba u školi i ispitanika	veljača i ožujak 2018.
provjera tehničkih uvjeta prijavljenih škola i edukacija voditelja ispitivanja u školama	utvrđena tehnička spremnost škola za <i>online</i> ispitivanje određenoga broja učenika i educirani voditelji ispitivanja	travanj 2018.
provedba e-ispitivanja u jedan ili dva dana	provedeni ispiti i pohranjeni rezultati učenika	druga polovica travnja 2018.
2. radna cjelina: Provedba e-ispitivanja i ocjenjivanja		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
edukacija i priprema ocjenjivanja	educirani članovi stručne radne skupine za provedbu i nadzor ocjenjivanja	travanj 2018.
provedba e-ocjenjivanja	ocijenjeni ispiti putem aplikacije	svibanj 2018.
objava pojedinačnih rezultata ispitanicima	rezultati dostavljeni elektronički svakomu ispitaniku	svibanj 2018.
dostava rezultata školama	rezultati dostavljeni elektronički svakoj školi	lipanj 2018.
izrada izvještaja o provedenome ispitivanju	izrađen izvještaj i njegova objava	studenj 2018.

Pilot-projekt *E-ispitivanje* povezan je sa strateškim ciljevima 2.1. *izraditi i primijeniti aplikaciju banke zadataka kao polazište za razvoj standardiziranih ispita te jedinstvenoga i cjelovitoga sustava vanjskoga vrednovanja ishoda učenja*, 2.2. *razviti i primijeniti standardizirane mjerne instrumente* i 2.3. *razviti sustav nacionalnih ispita i ostalih oblika vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ishoda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.

MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA U OBRAZOVANJU

5.1. ICCS 2016/ICCS 2022

Sažetak

Sveobuhvatna je svrha međunarodnoga istraživanja Građanskoga odgoja i obrazovanja (ICCS – *International Civic and Citizenship Study*) istražiti načine na koje su mladi ljudi u različitim zemljama spremni preuzeti ulogu građana u 21. stoljeću. U travnju 2016. godine provedeno je glavno ispitivanje u 178 osnovnih škola na nacionalnome reprezentativnom uzorku učenika, učitelja i ravnatelja. Do kraja srpnja 2016. uneseni su podatci u specijalizirane IEA računalne programe te je izvršena kontrola unosa podataka i procedura osiguravanja kvalitete unesenih podataka. Baze s prikupljenim podatcima za Republiku Hrvatsku poslone su u zadanim rokovima međunarodnim partnerima (IEA DPC Hamburg) s ciljem izrade komparativnih statističkih analiza. Posljednji peti sastanak nacionalnih koordinatora u ovome ciklusu održan je u Zadru u Republici Hrvatskoj u lipnju 2017. godine s maksimalnim odazivom svih zemalja sudionica i svih institucija organizatora iz međunarodnoga konzorcija. Objava međunarodnih rezultata realizirana je prema planu u studenome 2017. godine na konferenciji za javnost i informiranje javnosti nastavljeno je sukcesivnim objavama informacija i projektnih materijala na mrežnoj stranici Centra.

Početak 2018. godine Ministarstvo znanosti i obrazovanja donijelo je odluku o nastavku provedbe projekta odnosno o uključenju u naredni ciklus 2022. godine.

Nacionalnim okvirnim kurikulumom za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2010.) zadan je formalni okvir odgojno-obrazovnim ustanovama (vrtićima te osnovnim i srednjim školama) za uključivanje poučavanja i učenja međupredmetnih tema kao jednoga od načina doprinosa međusobnomu povezivanju područja i predmeta u jedinstvenu cjelinu znanja, vještina i stavova. Prema novijim prijedlozima kurikuluma 2016. godine Građanski odgoj i obrazovanje predložen je kao jedan od sedam međupredmetnih sadržaja s temama: *Učiti kako učiti*, *Poduzetništvo*, *Osobni i socijalni razvoj*, *Zdravlje*, *Održivi razvoj* i *Upotreba informacijske i komunikacijske tehnologije*.

ICCS pridonosi procesu vanjskoga vrednovanja Građanskoga odgoja i obrazovanja na nacionalnoj razini. Donositeljima obrazovnih politika i odgojno-obrazovnim institucijama pruža povratne informacije i preporuke za unapređenje poučavanja i učenja ovoga područja. Neovisnim vanjskim vrednovanjem osnažuje se načelo donošenja odluka i obrazovnih politika temeljenih na dokazivim činjenicama. Republika Hrvatska je prvi put u ovome području prikupila relevantne i međunarodno usporedive rezultate za učenike na razini završetka primarnoga obrazovanja.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Objava i diseminacija rezultata ciklusa ICCS 2016		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
objava međunarodnoga i europskoga izvještaja, objava izvještaja na mrežnoj stranici Centra, slanje tiskanoga izvještaja dionicima u odgojno-obrazovnome sustavu	otisnuti izvještaji, objavljeni izvještaji na mrežnoj stranici Centra, izvještaji poslani osnovnim školama koje su sudjelovale u probnome i glavnome ispitivanju	ožujak 2018.
četiri regionalna skupa za diseminaciju rezultata	održani skupovi u Rijeci, Slavonskome Brodu, Splitu i Zagrebu	travanj i svibanj 2018.
2. radna cjelina: Pripreme aktivnosti za pokretanje ciklusa ICCS 2022		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
izrada plana aktivnosti uključujući i financijski plan	izrađen plan aktivnosti uključujući i financijski plan	siječanj 2018.
sudjelovanje na završnome sastanku ciklusa ICCS 2016 i prvome sastanku ciklusa ICCS 2022	nacionalni koordinator i/ili osoba za upravljanje podacima sudjelovala na sastanku i edukaciji	ožujak 2018.

ICCS 2016/ICCS 2022 povezano je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.2. OECD/PISA 2018

Sažetak

PISA nastoji procijeniti u kojoj su mjeri obrazovni sustavi uspjeli osigurati mladima u dobi od petnaest godina, koji se približavaju kraju svojega obveznog školovanja, razvoj ključnih znanja, kompetencija i sklonosti učenju koji pridonose stvaranju temelja za cjeloživotno učenje i za život u odrasloj dobi. PISA je usmjerena na budućnost i nije usredotočena na stupanj usvojenosti određenoga školskog kurikulumu, već na sposobnost mladih za primjenu znanja i vještina u novim situacijama i nepoznatim okruženjima u školi i izvan nje. PISA nije ograničena samo na ispitivanje kurikularnih i kroskurikularnih kompetencija učenika, već ispituje koji od individualnih, školskih ili sustavnih čimbenika pridonose uspjehu učenika.

PISA nastoji:

- pružiti podršku zemljama sudionicama u pripremi učenika za život u 21. stoljeću
- osigurati osnovu za politički dijalog i globalnu suradnju između zemalja sudionica u definiranju i implementaciji obrazovnih ciljeva, politike i prakse
- pokazati zemljama sudionicama koja je postignuća moguće ostvariti u obrazovanju na primjeru najuspješnijih obrazovnih sustava
- pomoći vladama u postavljanju mjerljivih političkih ciljeva te u donošenju smjernica za obrazovnu reformu
- procijeniti brzinu obrazovnoga napretka zemalja sudionica redovitim praćenjem u trogodišnjim ciklusima
- olakšati političke odluke kroz iskustva drugih i spoznaje o njihovoj praksi
- pomoći zemljama sudionicama u optimiziranju postojeće obrazovne politike.

Očekivani ishod:

- vrednovanje učinkovitosti obrazovnoga sustava u međunarodnome kontekstu s obzirom na stupanj razvoja ključnih kroskurikularnih kompetencija iz područja prirodoslovne, matematičke i čitalačke pismenosti te kompetencija potrebnih za suradničko rješavanje problema.

PISA 2018 sedmi je ciklus PISA istraživanja u kojemu se treći put ispituje čitalačka pismenost učenika kao glavno ispitno područje. To će omogućiti zemljama sudionicama da ustanove koliko su promjene u njihovim obrazovnim sustavima dovele do promjena u postignućima učenika u odnosu na referentne točke postavljene u ciklusu PISA 2000 kada se čitalačka pismenost učenika ispitivala prvi put kao glavno ispitno područje. PISA je otvorena za metodološke i sadržajne inovacije. U svakome novom ciklusu istraživanja uz osnovne ispitne domene

nudi se i nova dodatna ispitna domena (npr. globalne kompetencije u ciklusu PISA 2018) ili povezivanje s TALIS istraživanjem.

Ciljevi:

- dobiti međunarodno usporedive podatke o stupnju razvijenosti kompetencija učenika u ispitnim područjima čitalačke, matematičke i prirodoslovne pismenosti te globalnih kompetencija mjerenih računalnim ispitivanjem učenika
- dobiti podatke o kontekstualnim čimbenicima koji utječu na obrazovne ishode na temelju anketiranja učenika, roditelja i ravnatelja
- pratiti trendove koji pokazuju promjene u razinama i distribucijama postignuća učenika tijekom vremena.

U prethodnim PISA ciklusima ispitivala su se znanja i kompetencije učenika uz pomoć testova „papir-olovka“. Budući da je takvim oblikom instrumenta teško pratiti različite vrste razmišljanja učenika te korake i metode u rješavanju zadataka, u ciklusu PISA 2018 znanja i kompetencije učenika ispituju se na računalu. Ispitivanje na računalu ima brojne prednosti, npr. bolju usklađenost između testova i razina postignuća svakoga pojedinog učenika, dodjeljivanje težih ili lakših zadataka učenicima ovisno o rezultatu koji su ostvarili u prethodnim pitanjima, precizniju analizu učenika s najboljim i najslabijim sposobnostima, bolje pokrivanje aspekata konceptualnoga okvira za svako pojedino ispitno područje, što je teško obuhvatiti testovima „papir-olovka“, interaktivno ispitivanje učenika, upotrebu simulacija prirodoslovnih koncepata u ispitima te smanjenje operativnih troškova i vremena potrebnoga učenicima za rješavanje ispita.

PISA je danas sinonim pokazatelja kvalitete obrazovnih sustava i obrazovnih politika. Zemlje sudionice upotrebljavaju dobivene pokazatelje za otkrivanje slabih i jakih točaka u svojem obrazovnom sustavu. Najbolji je pokazatelj važnosti PISA-inih rezultata sve veći broj zemalja sudionica (više od 70 zemalja sudionica, što čini 90 % svjetskoga gospodarstva), javne rasprave te veliki interes medija za PISA-ine rezultate diljem svijeta. Isto tako, veliki broj zemalja sudionica započeo je s provedbom nacionalnih istraživanja i ispitivanja sličnih PISA-i ili povezanih s PISA-om. Zbog njihove važnosti zemlje sudionice temelje svoj razvoj i kreiranje obrazovne politike na PISA-inim rezultatima.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
nacionalna adaptacija, prijevod i verifikacija priručnika za školske koordinate i ispitne administratore, završna optička provjera i priprema prevedenih materijala za tisak, završna optička provjera elektroničkih modula, testiranje i provjera međunarodnoga SDS-a, uzorkovanje učenika	odobrenje međunarodnoga PISA konzorcijuma, Capstan-a i ETS-a, grafički prijelom materijala za tisak (upitnik za roditelje) izrađeni i poslani obrasci za praćenje učenika i ostala dokumentacija	siječanj i veljača 2018.
kontaktiranje uzorkovanih škola, izrada, organizacija tiska i distribucija informativnoga materijala za uzrokovane škole, učenike i roditelje	tiskan i distribuiran informativni letak za uzrokovane učenike i njihove roditelje	siječanj i veljača 2018.
priprema, organizacija i održavanje edukacije za školske koordinate uzorkovanih škola	održan edukativni sastanak za školske koordinate	veljača 2018.
priprema, organizacija i održavanje edukacije za ispitne administratore	održan edukativni sastanak za ispitne administratore	veljača 2018.
organizacija provedbe testiranja na terenu	unajmljena prijenosna računala i kombi vozila, izrađen plan testiranja po danima	veljača 2018.
testiranje i anketiranje uzorkovanih ispitanika	provedeno glavno ispitivanje	5. ožujka – 27. travnja 2018.
priprema materijala za kodiranje i trening koderi, odabir koderi nakon javnoga poziva	tiskani materijali za kodiranje i izrađene prezentacije, odabrani koderi	ožujak i travanj 2018.
konvertiranje podataka učenika u PDF datoteke za kodiranje – priprema za OSS (softver za kodiranje)	PDF datoteke spremne za kodiranje	svibanj 2018.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
trening za kodere i kodiranje odgovora učenika i podataka o zanimanjima roditelja	koderi osposobljeni za kodiranje	travanj i svibanj 2018.
importiranje kodiranih podataka učenika iz OSS-a u DME, unos upitnika, čišćenje i podnošenje baze	baza spremna za podnošenje	travanj, svibanj i lipanj 2018.
pisanje međunarodnoga izvještaja o provedenome glavnom istraživanju	izvještaj podnesen međunarodnomu konzorciju	lipanj 2018.
praćenje svih uputa i mrežnih stranica, dnevno komuniciranje e-poštom	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja	tijekom 2018.
sudjelovanje na propisanim međunarodnim sastancima PISA Upravnoga vijeća (PGB-a) i NPM-a (nacionalnih projekt menadžera) i trening za kodiranje pitanja otvorenoga tipa	osposobljenost za provedbu PISA istraživanja	tijekom 2018. (siječanj, travanj, listopad, studeni)
informiranje šire javnosti putem javnih medija	objava relevantnih podataka u javnim medijima i održavanje seminara za prosvjetne djelatnike i stručna tijela	tijekom 2018.
ažuriranje sadržaja za mrežnu stranicu www.pisa.hr	ažurirana nacionalna PISA-ina mrežna stranica	tijekom 2018.

OECD/PISA 2018 povezano je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.3. OECD/TALIS 2018

Sažetak

TALIS istraživanje prvo je i najveće svjetsko obrazovno istraživanje usmjereno na radne uvjete učitelja i okruženje učenja u školama. TALIS istraživanje daje:

- pokazatelje o obrazovnim sustavima vezanima uz učitelje, nastavnike i ravnatelje škola
- podatke o čimbenicima koji utječu na okruženje učenja i poučavanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini
- pouzdanu komparativnu bazu podataka koja omogućuje istraživačima diljem svijeta da istražuju različita općenita i politički usmjerena pitanja na nacionalnoj i međunarodnoj razini.
- su pokazatelji i podatci vrlo važni za razvoj obrazovnih politika i obrazovnih istraživanja. Mogu se upotrebljavati:
- za evaluaciju, definiranje i optimiziranje postojeće politike usmjerene na razvoj kvalitetne učiteljske radne snage u Republici Hrvatskoj
- za međunarodne usporedbe karakteristika i radnih uvjeta učitelja i ravnatelja, njihova inicijalnoga obrazovanja i stručnoga usavršavanja, evaluacije njihova rada u školama i povratnih informacija o njihovom radu koje dobivaju, njihovih stavova, uvjerenja i nastavnih strategija.

Republika Hrvatska se uključila u novi ciklus OECD-ova istraživanja o učiteljima, učenju i poučavanju – TALIS 2018. Nastavak sudjelovanja u tome obrazovnom istraživanju za sve članice Europske unije sufinancirat će Europska komisija, čime se otvara i mogućnost sudjelovanja u nekima od dodatnih međunarodnih opcija. Tako će u ovome TALIS ciklusu u uzorak hrvatskih ispitanika osim učitelja predmetne nastave i ravnatelja osnovnih škola bit uključeni i srednjoškolski nastavnici i ravnatelji.

Ciljevi:

- prikupiti valjane i međunarodno usporedive podatke o stavovima hrvatskih učitelja predmetne nastave i srednjoškolskih nastavnika, njihovim uvjetima rada, njihovoj stručnoj pripremljenosti, njihovu stručnom usavršavanju, načinu njihova praćenja i napredovanja te strategijama poučavanja kojima se koriste u nastavi
- prikupiti valjane i međunarodno usporedive podatke o načinima upravljanja školom te o okruženju učenja i poučavanja u hrvatskim školama.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
nacionalna adaptacija, prijevod i verifikacija priručnika za školske koordinatore, završna optička provjera <i>online</i> upitnika za učitelje, nastavnike i ravnatelje, uzorkovanje učitelja, nastavnika i ravnatelja	odobrenje međunarodnoga TALIS konzorcijuma, izrađeni i poslani obrasci za školske koordinatore i ostala dokumentacija	siječanj i veljača 2018.
kontaktiranje uzorkovanih škola, izrada, organizacija tiska i distribucija informativnoga materijala uzrokovanim školama, učiteljima, nastavnicima i ravnateljima	tiskan i distribuiran informativni letak	siječanj i veljača 2018.
praćenje provedbe anketiranja	tjedni izvještaji TALIS konzorciju o stopi odaziva ispitanika	ožujak i travanj 2018.
unos podataka iz tiskanih upitnika u bazu za ispitanike koji ne žele pristupiti <i>online</i> anketi	baza spremna za podnošenje	travanj, svibanj i lipanj 2018.
pisanje međunarodnoga izvještaja o provedenome glavnom istraživanju	izvještaj podnesen međunarodnomu konzorciju	svibanj 2018.
praćenje svih uputa i mrežnih stranica, dnevno komuniciranje e-poštom	osposobljenost za provedbu TALIS istraživanja	tijekom 2018.
sudjelovanje na propisanim međunarodnim sastancima TALIS NPM-a (nacionalnih projekt menadžera)	osposobljenost za provedbu TALIS istraživanja	tijekom 2018.
informiranje šire javnosti putem javnih medija	objava relevantnih podataka u javnim medijima	tijekom 2018.

OECD/TALIS 2018 povezan je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

5.4. eTIMSS 2019

Sažetak

TIMSS je međunarodno ispitivanje matematike i prirodoslovlja u četvrtome i osmome razredu osnovne škole koje se provodi svake četiri godine još od 1995. godine. U njemu se, osim ispita znanja, popratnim upitnicima za učitelje, ravnatelje, učenike i roditelje prikupljaju kontekstualni podatci. Cilj je TIMSS istraživanja pomoći zemljama sudionicama donositi informirane odluke o tome kako unaprijediti učenje i poučavanje matematike i prirodoslovlja. Svaki ciklus ispitivanja uključuje gotovo 800 ispitnih zadataka, pri čemu su najzahtupljeniji zadatci kojima se ispituju vještine primjene i zaključivanja. Budući da se TIMSS istraživanje temelji na kurikulumu i na kontekstualnim podacima o obiteljskome, školskome i razrednome okruženju za učenje, ono predstavlja vrijedan alat kojim zemlje sudionice mogu prepoznati prednosti i nedostatke poučavanja matematike i prirodoslovlja, vrednovati standarde i ciljeve svojega odgojno-obrazovnog sustava, unaprijediti nacionalne odgojno-obrazovne politike te pratiti trendove u postignućima na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Istraživanje eTIMSS 2019 u Republici Hrvatskoj treći je ciklus istraživanja obrazovnih postignuća učenika i prikupljanja podataka o okruženju za učenje matematike i prirodoslovlja. Ono će se u ovome ciklusu provoditi u odabranim razrednim odjelima uz pomoć računala i/ili tableta, što u odnosu na prethodnu testove „papier-olovka“ predstavlja organizacijski i stručni izazov, ali i prve korake prema uvođenju e-ispitivanja.

Aktivnosti		
1. radna cjelina: Priprema instrumenata za eTIMSS 2019		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
prijevod i međunarodna verifikacija prijevoda, prijelom i međunarodna verifikacija prijeloma	verificiran prijevod i prijelom hrvatskih inačica materijala od strane međunarodnih partnera	veljača 2018.
tisak materijala, otprema i prihvrat materijala iz škola	otisnuti personalizirani upitnici za učenike i roditelje, materijal poslan i zaprimljen	ožujak 2018.
izrada i postavljanje <i>online</i> upitnika	postavljeni <i>online</i> upitnici za učitelje i ravnatelje	ožujak 2018.
priprema školskih priručnika i drugih uputa	priručnik za školske koordinatore, priručnik za provoditelje ispitivanja i druge upute dostavljeni u škole	ožujak 2018.
2. radna cjelina: Provedba probnoga ispitivanja eTIMSS 2019		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
priprema obrazaca za komunikaciju s uključenim školama (WinW3S)	razmijenjeni obrasci (popis razreda, popis učenika, popis učitelja) između Centra i uključenih škola za pripremu provedbe ispitivanja	siječanj, veljača i ožujak 2018.
provjera opremljenosti uzorkovanih škola, tehničke provjere, nabava i priprema tableta i računala	utvrđeno stanje opremljenosti uzorkovanih škola, nabavljeni potrebni tableti, laptopi i druga potrebna oprema	veljača 2018.
provedba probnoga ispitivanja u školama	probno ispitivanje provedeno u 148 osnovnih škola	ožujak 2018.
nacionalna kontrola kvalitete provedbe	provedena nacionalna kontrola kvalitete provedbe u 10 % uključenih škola	ožujak 2018.
međunarodna kontrola kvalitete provedbe	provedena međunarodna kontrola kvalitete provedbe u 10 % uključenih škola	ožujak 2018.
unos podataka popratnih upitnika	podatci prikupljeni popratnim upitnicima u papirnatome obliku uneseni u računala	travanj 2018.
obrada i slanje podataka u IEA Hamburg	nacionalni podatci prikupljeni, obrađeni i poslani u roku	svibanj 2018.

Aktivnosti		
3. radna cjelina: Sudjelovanje na obveznim sastancima i edukacijama za provedbu TIMSS-a 2019		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
dva sastanka nacionalnih koordinatora istraživanja (NRC)	izvještaj o sudjelovanju sa sastanaka nacionalnih koordinatora istraživanja	ožujak i listopad 2018.

Istraživanje eTIMSS 2019 povezano je sa strateškim ciljem 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.

**OSTALI PROJEKTI I AKTIVNOSTI
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

6.1. Izdavačka djelatnost

Centar će u 2018. godini predstaviti četiri publikacije kao rezultat projekta *Sadržajna analiza odgovora učenika u međunarodnome TIMSS istraživanju i usporedba s nacionalnim kurikulumom* i projekta *Sadržajna i metodološka analiza ispita državne mature iz Povijesti, Biologije i Kemije*.

Sadržajna analiza odgovora učenika u međunarodnome TIMSS istraživanju i usporedba s nacionalnim kurikulumom

U svrhu unapređenja kvalitete nastave Matematike te Prirode i društva provedena je sekundarna kvalitativna analiza zadataka u sklopu TIMSS istraživanja provedenoga 2015. godine u četvrtim razredima osnovne škole. Postignuća učenika Republike Hrvatske analizirana su usporedbom riješenosti pojedinačnih zadataka na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Na primjeru konkretnih ispitnih zadataka izdvojene su metodičke i sadržajne preporuke za unapređenje kurikuluma Matematike te Prirode i društva s osvrtom i na nastavne sadržaje koji nisu zastupljeni u kurikulumu. Rezultati analiza podloga su za unapređenje kurikuluma i kvalitete nastave te za poboljšanje budućih istraživanja.

Istraživačko-razvojni odjel poticat će zainteresiranu javnost na sekundarna istraživanja međunarodnih baza podataka. Kako bi se dodatno informirala javnost, organizirat će se okrugli stolovi na kojima će stručnjaci biti upoznati s potrebom za sekundarnim analizama koje su važne u donošenju novih obrazovnih smjernica utemeljenih u preciznim i dokazivim podacima. Rezultati TIMSS istraživanja mogu poslužiti određivanju kriterija (standarda, razina postignuća) na osnovi kurikularnih dokumenata, pridonijeti razvoju različitih modela formativnoga vrednovanja i definirati podlogu za uspostavu cjelovitoga okvira vanjskoga vrednovanja ishoda učenja u različitim vrstama obrazovanja i na različitim obrazovnim razinama.

Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Povijesti

U 2018. godini planira se izrada i objava dviju publikacija koje će proizići iz aktivnosti projekta *Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Povijesti*.

U prvoj publikaciji *Ispit državne mature iz Povijesti od 2009./2010. do 2016./2017. školske godine* bit će prikazani ispiti državne mature iz Povijesti provedeni od prve državne mature u 2009./2010. školskoj godini do državne mature provedene u 2016./2017. školskoj godini. Bit će prikazani sadržajna struktura ispita iz Povijesti, struktura pristupnika, rezultati pristupnika te rezultati analize anketnoga ispitivanja nastavnika Povijesti o njihovim stavovima o sadržajnim aspektima ispita državne mature iz Povijesti i o državnoj maturi općenito. Publikacija

može biti zanimljiva i korisna nastavnicima Povijesti i svim drugim dionicima odgojno-obrazovnoga sustava jer se prvi put na jednome mjestu objedinjuju svi poznati (objavljeni) podatci o ispitima državne mature iz Povijesti. Isto tako, prikazani su podatci koji dosad nisu bili analizirani i javno objavljeni, a vezani su uz strukturu pristupnika te raspodjelu ocjena s obzirom na spol i status pristupnika. Svi podatci i rezultati prikazani u publikaciji mogu potaknuti na promišljanje o daljnjemu razvoju ispita iz Povijesti te o drugim istraživanjima koja mogu proizići iz prikazanih podataka.

U drugoj publikaciji *Analize ispita državne mature iz Povijesti iz školskih godina 2012./2013., 2013./2014. i 2014./2015.* bit će prikazani rezultati sadržajne i psihometrijske analize ispita državne mature iz Povijesti u navedenim godinama kao i rezultati sadržajne analize odgovora pristupnika u zadacima otvorenoga tipa. Također, bit će prikazani ispiti/ispitni zadatci s obzirom na sadržajne i metrijske karakteristike ispita/ispitnih zadataka. Rezultati provedenih aktivnosti služit će kao smjernice za unapređenje izrade ispita i ispitnih zadataka te za njihovu standardizaciju. Isto tako, rezultati analize odgovora pristupnika služit će učenicima i nastavnicima kao povratna informacija o pogreškama koje su pristupnici napravili u pojedinome zadatku. Publikacija može biti korisna autorima ispitnih zadataka, stručnim radnim skupinama za razvoj ispita, nastavnicima Povijesti te ostalim dionicima odgojno-obrazovnoga sustava kao smjernice u unapređenju procesa vrednovanja i poučavanja Povijesti.

Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Biologije i Kemije

U 2018. godini planira se izrada i objava dviju publikacija koje će proizići iz aktivnosti projekta *Sadržajna i metodološka analiza provedenih ispita državne mature iz Biologije i Kemije*. Biologija i Kemija izborni su predmeti državne mature. Jedna je od tema publikacija utvrditi procedure i standarde za analiziranje rezultata ispita državne mature te za ispitivanje njihove povezanosti s nastavom. U publikacijama će biti prikazano u kojoj mjeri ispiti državne mature iz Biologije i Kemije doista mjere odrednice prirodoslovne pismenosti te u kojoj je mjeri povezano poučavanje Biologije i Kemije u školama s ispitima državne mature. Također, dat će se preporuke za poboljšanje kvalitete ispita te unapređenje nastave Biologije i Kemije. Ključni su statistička i psihometrijska analiza rezultata, ispitivanje sadržajne i pojavne valjanosti ispita, analiza točnih i netočnih odgovora u ispitima te objedinjavanje i diseminacija rezultata. Vanjsko vrednovanje omogućuje da se na temelju jasno definiranih standarda kvalitete objektivno utvrde postignuća učenika te da se korištenjem rezultata i povratnih informacija kontinuirano poboljša odgojno-obrazovni sustav. S obzirom da su učinci državne mature na obrazovni proces višestruki, potrebno je na temelju rezultata istraživanja predložiti kako poboljšati sadržajnu kvalitetu te pouzdanost i objektivnost ispita. Istodobno je važno imati jasan uvid u to kako ispiti državne mature iz Biologije i Kemije utječu na nastavu tih predmeta. Rezultati sadržajne

i metodološke analize ispita državne mature iz Biologije i Kemije izneseni u publikacijama služiti će učenicima i nastavnicima kao povratna informacija o pogreškama koje su učenici napravili u pojedinome zadatku, odnosno ispitu, što će pridonijeti unapređenju procesa učenja i poučavanja Biologije i Kemije.

6.2. Edukacijska djelatnost

Tijekom 2018. godine Centar će prema svojim potrebama i potrebama sustava nastaviti s aktivnostima koje se odnose na edukacijsku djelatnost iz područja edukacijskih mjerenja i cjelokupnoga vanjskog vrednovanja. Jedna je od djelatnosti Centra i organizacija seminara za vanjske suradnike (autore ispitnih zadataka, ocjenjivače, predmetna povjerenstva itd.) o pripremi, izradi i provedbi ispita, ali i o ostalim temama koje se odnose na djelokrug rada Centra.

Slijedom toga tijekom 2018. godine planiraju se:

- sudjelovanja na stručnim skupovima za ravnatelje osnovnih i srednjih škola
- sudjelovanja na stručnim skupovima za učitelje i nastavnike osnovnih i srednjih škola
- organizacija stručnih skupova za ispitne koordinateure državne mature
- organizacija stručnih skupova za školske koordinateure i ispitne administratore za međunarodne projekte
- edukacije za vanjske suradnike Centra prema potrebama različitih aktivnosti
- edukacije za članove stručnih radnih skupina za izradu ispita državne mature
- edukacije za „kritičke prijatelje“ u sklopu pilot-projekta *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija*
- edukacije za vanjske vrednovatelje u sklopu pilot-projekta *Vanjsko vrednovanje osnovnih škola i gimnazija*
- sudjelovanje na različitim *webinarima*
- izlaganja na radnim sastancima tijekom suradnje s nacionalnim i inozemnim institucijama iz obrazovanja
- ostala stručna i znanstvena predavanja.

6.3. Evaluacija primjene kurikuluma u sklopu Cjelovite kurikularne reforme

Centar je prema *Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije* nadležan za provedbu mjere 2.4.7. *evaluacija primjene Nacionalnoga kurikuluma ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja, predmetnih/modularnih kurikuluma u osnovnoškolskome i gimnazijskome obrazovanju i kurikuluma za stjecanje kvalifikacija redovnim strukovnim obrazovanjem*. Pokazatelji provedbe navedene mjere su razvijen sustav evaluacije te znanstvena evaluacija uvođenja predmetnih/modularnih kurikuluma u osnovnoškolskome i gimnazijskome obrazovanju i kurikuluma za stjecanje kvalifikacija redovnim strukovnim obrazovanjem.

Prema prijedlogu Akcijskoga plana provedbe *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije* (prvi kvartal 2018. – prvi kvartal 2020.) iz siječnja 2018. godine u pedagoškoj godini 2018./2019. planira se eksperimentalno/ogledno uvođenje kurikuluma nakon čega bi slijedila primjena kurikuluma. U skladu s prijedlogom Akcijskoga plana i svojim zaduženjima te u suradnji s Ministarstvom znanosti i obrazovanja Centar će u 2018. godini započeti s razvojem sustava evaluacije, odnosno s planiranjem i pripremom metodologije evaluacije te pripremom provedbe evaluacije kurikuluma.

6.4. Sudjelovanje Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja u Erasmus+ projektu *WeldChance (Welding is your chance)*

Centar je 2017. godine postao pridruženi partner na Erasmus+ *WeldChance* projektu (KA2 No 2016-1-HR01-KA202-022187). Projekt traje od 1. rujna 2016. do 31. kolovoza 2018. godine. Koordinator projekta je Učilište ULJANIK, ustanova za obrazovanje odraslih, Pula, Hrvatska, a ostali partneri projekta su Industrijsko-obrtnička škola, Slavonski Brod, Hrvatska; KONČAR Metalne konstrukcije, Zagreb, Hrvatska; European Federation for Welding, Joining and Cutting (EWF), Porto Salvo, Portugal; IIS PROGRESS la società del Gruppo IIS (Istituto Italiano della Saldatura), Genova, Italija i CESOL, Asociación Española de Soldadura y Tecnologías de Unión, Madrid, Španjolska. U projekt su uključeni i djelatnici Centra Zlatko Zadelj i Natalija Gjeri Robić. Jedan je od ciljeva projekta izrada inovativnih europskih kurikuluma za elektrolučne postupke zavarivanja. To su kurikulumi za zanimanja Elektrolučni zavarivač 2 i Elektrolučni zavarivač 3., što odgovara 2. i 3. razini *Europskoga kvalifikacijskog okvira* (EQF). Jedna je od aktivnosti projekta priprema Okvira za vanjsko vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem zavarivača zbog čega je Centar i uključen u projekt. U 2018. godini očekuje se završetak izrade Okvira za vanjsko vrednovanje ishoda učenja stečenih formalnim, neformalnim i informalnim obrazovanjem zavarivača i završetak projekta.

Sudjelovanje Centra u Erasmus+ projektu *WeldChance (Welding is your chance)* povezano je sa strateškim ciljevima 3.2. *jačati suradnju s nacionalnim institucijama u sustavu odgoja, obrazovanja i znanosti* i 3.3. *jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

6.5. Provedba znanstveno-istraživačkoga rada i osiguravanje korištenja rezultata za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava

Strateški cilj 2.8. *Operativnoga plana Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.* odnosi se na provedbu znanstveno-istraživačkoga rada i osiguravanje korištenja rezultata istraživanja za unapređenje odgojno-obrazovnog sustava. Centar sukladno *Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije* provodi znanstveno-istraživačku djelatnost u području edukacijskih mjerenja i svih oblika vanjskoga vrednovanja u suradnji s različitim dionicima i institucijama s ciljem unapređenja kvalitete odgojno-obrazovnog sustava.

Centar će u 2018. godini nastaviti s osiguravanjem uvjeta za provedbu znanstveno-istraživačke djelatnosti, definirati ciljeve i izraditi plan znanstveno-istraživačke djelatnosti, obnoviti znanstvenu dopusnicu prema zahtjevu Agencije za znanost i visoko obrazovanje, analizirati trenutačne projekte i dostupne baze podataka Centra te popisati mogućnosti provedbe znanstveno-istraživačkoga rada u narednim ciklusima.

Realizacija planiranih aktivnosti pridonijet će ostvarenju strateškoga cilja 2.8. odnosno osnaživanju i proširenju temeljne djelatnosti Centra.

7.

**UNAPREĐENJE POSLOVANJA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA**

7.1. Zakonska i pravna regulativa

Djelatnost Centra regulirana je Zakonom o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja (Narodne novine, 151/04.), a ustroj Centra uređuje se Statutom Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za čije je donošenje potrebna suglasnost Hrvatskoga sabora.

Budući da su djelatnosti Centra regulirane zakonom, a ustroj je već unaprijed određen, Centar ne smije samostalno organizirati svoju djelatnost i poslove, što mu otežava rad.

Centar će u 2018. godini nastaviti s inicijativom za izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja koju je započeo još 2015. godine kada je Ministarstvu znanosti i obrazovanja uputio *Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Nacionalnome centru za vanjsko vrednovanje obrazovanja*.

Centar će u 2018. godini sudjelovati u raspravi i izradi *Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o polaganju državne mature*, za što je Ministarstvu znanosti i obrazovanja uputio dva prijedloga 2014. i 2017. godine. Jedan predstavnik Centra imenovan je u Povjerenstvo za izradu *Nacrta prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o polaganju državne mature*.

Centar nakon obavljene revizije uspostave financijskoga upravljanja i kontrole ima obvezu izraditi *Pravilnik o unutarnjemu nadzoru* do 1. travnja 2018. godine.

Izmjene Pravilnika o polaganju državne mature

Zakonska osnova za donošenje *Pravilnika o polaganju državne mature* sadržana je u članku 82. stavku 10. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (Narodne novine, br. 87/08., 86/09., 92/10., 105/10., 90/11., 16/12. i 86/12.). *Pravilnik o polaganju državne mature* donesen je 2008. godine (Narodne novine, br. 97/08.), a potom su napravljene dvije izmjene (Narodne novine, br. 127/10., 1/13.).

U važećemu *Pravilniku o polaganju državne mature* propisani su sadržaj, uvjeti, način i postupak polaganja ispita državne mature i definirano je koje ispite pristupnici moraju položiti. Također, definirane su procedure pripreme i provedbe državne mature, ispitni rokovi, raspored ispita, prijave i odjave ispita, načini polaganja, nadzor tijekom polaganja ispita, utvrđivanje i sankcioniranje kršenja pravila tijekom polaganja ispita, načini postupanja s ispitnim materijalima, ocjenjivanje te podnošenje prigovora.

S obzirom da su se okolnosti polaganja ispita državne mature tijekom vremena mijenjale (npr. kalendar državne mature svake se godine iznova donosi na temelju dogovora predstavnika srednjih škola i visokih učilišta) te da su ispitne tehnologije unaprijeđene, potrebno je osuvremeniti *Pravilnik o polaganju državne mature* kako bi bio usklađen s praksom. Potrebno je preciznije definirati određene

dijelove *Pravilnika o polaganju državne mature* i uskladiti ga s postojećom praksom i s pojedinim rješenjima koja unapređuju procedure pripreme i provedbe ispita, potrebno je jasnije definirati pojedine odredbe kako bi se jednostavnije primjenjivale, povećati sigurnost procedura pripreme i provedbe ispita te donijeti odredbe koje su se pokazale potrebnima, a vezane su uz nepredviđene situacije (npr. poplave). Predloženim izmjenama važećega *Pravilnika o polaganju državne mature* otvaraju se mogućnosti za financijske uštede. Tako se preciznije definiraju rokovi prijave i odjava ispita, što omogućuje učinkovitije planiranje potrebne količine ispitnih materijala, a to u konačnici štedi potrebna sredstva za tisak i distribuciju ispita. Nadalje, predloženim se izmjenama onemogućuje ponovno polaganje ispita pristupnicima koji su kršili pravila jer za ponovno polaganje bilo kojega ispita važeći *Pravilnik o polaganju državne mature* predviđa trošak od oko 100 000,00 kuna (primjena nove inačice ispita, grafičko uređivanje, prilagodba ispitne tehnologije, prijevod, tisak, distribucija). Predloženim će se izmjenama omogućiti kvalitativni pomaci u pripremi i provedbi ispita državne mature te će se na taj način cjelokupan proces državne mature više približiti visokim međunarodnim standardima u primjeni standardiziranih ispita. Centar očekuje poziv Ministarstva znanosti i obrazovanja kako bi Povjerenstvo za izmjenu *Pravilnika o polaganju državne mature* započelo s radom.

Izmjene *Pravilnika o polaganju državne mature* povezane su sa strateškim ciljem 2.4. *rekonceptualizirati državnu maturu u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.2. Zaštita osobnih podataka i usklađivanje s GDPR-om

Zaštita osobnih podataka

Zaštita osobnih podataka u Republici Hrvatskoj regulirana je Zakonom o zaštiti osobnih podataka na temelju Ustavne odredbe (članak 37. Ustava Republike Hrvatske) i EU Opće uredbe o zaštiti podataka. Prema Općoj uredbi o zaštiti podataka koja će stupiti na snagu 25. svibnja 2018. godine Centar je kao javna ustanova dužan jamčiti sigurnost i tajnost osobnih podataka djelatnicima, vanjskim suradnicima i kandidatima koji polažu ispite državne mature.

Centar je djelatnicima dužan jamčiti zaštitu:

- osobnih podataka koje od njih prikuplja u svrhu zasnivanja radnoga odnosa (stupanj obrazovanja, prisutnost na poslu, adresa, bankovni račun, podatci o ustegućima ili olakšicama na plaći, podatci o radnome stažu, prethodnim zaposlenjima, uzdržavanim članovima obitelji i sl.)
- posebno osjetljivih podataka (podatci o invalidnosti u svrhu procjene radne sposobnosti za određena radna mjesta, potvrda o kažnjavanju/nekažnjavanju i sl.).

Centar na temelju Zakona o radu i *Pravilnika o radu* prikuplja, obrađuje i upotrebljava podatke o prisutnosti na poslu korištenjem aparata za evidentiranje prisutnosti svakoga djelatnika. Tim podacima smiju raspolagati osobe koje su za to određene, za što nije potrebno odobrenje djelatnika. Centar je u svrhu dodatne zaštite tajnosti podataka propisao i potpisivanje Izjave o zaštiti tajnosti podataka kojom se strogo poslovnom tajnom smatraju priprema i provedba ispita državne mature kao i svi podatci za pripremu i provedbu međunarodnih istraživanja. Tijekom 2018. godine Centar planira napraviti poseban Obrazac izjave o povjerljivosti sukladno članku 18. stavku 2. Zakona o zaštiti osobnih podataka o čuvanju povjerljivosti svih osobnih podataka kojima pojedinac ima pravo i ovlast pristupa, a koji se nalaze u zbirkama osobnih podataka.

Zaštita osobnih podataka kandidata koji polažu ispite državne mature

Centar je dužan:

- informirati kandidate izvan redovnoga sustava obrazovanja koji prijavljuju ispite državne mature i šalju dokumente u svrhu verifikacije osobnih podataka i ocjena kako se i u koju svrhu raspolaže njihovim podacima, na koji se način prikupljaju i obrađuju ti podatci te koliko se dugo njihovi osobni podatci čuvaju
- održavati komunikaciju s kandidatima na osobnoj razini (komunikacija telefonom)

- ograničiti obradu podataka na minimalan broj osoba (potpisivanje Izjave o zaštiti tajnosti podataka)
- ugraditi (potvrditi) mjere zaštite u aktivnosti obrade podataka
- dokumentirati procedure i postupke obrade podataka (moraju biti dostupni na zahtjev nadzornoga tijela za zaštitu podataka)
- dobiti odobrenje od kandidata za obradu podataka za posebnu namjenu (slanje dokumenata na uvid drugim institucijama).

Zaštita osobnih podataka pri izdavanju svjedodžba i potvrda

Obrada osobnih podataka pristupnika u SRDM-u, koja se odnosi na izdavanje svjedodžba i potvrda o položenim ispitima, ograničena je na ovlaštene osobe i dodatno zaštićena pri ispisu dokumenta iz SRDM-a obvezom upisivanja svrhe ispisa. Svjedodžbe i potvrde o položenim ispitima državne mature izdaju se osobno (samomu pristupniku) ili se šalju poštom (osobno preuzimanje) te je zaštita podataka već postignuta – nedostaje informacija može li dokument s početkom primjene EU Opće uredbe o zaštiti podataka (2016/678) preuzeti treća osoba uz punomoć ili samo uz svoju osobnu iskaznicu ili to zbog zaštite osobnih podataka neće biti moguće.

7.3. Implementacija sustava upravljanja kvalitetom i informacijskom sigurnošću

Uvođenje sustava za upravljanje kvalitetom ISO 9001 omogućuje učinkovitiji i djelotvorniji sustav upravljanja te prema tome i mogućnost poboljšanja svih poslovnih procesa unutar organizacije. Sustav upravljanja kvalitetom trebao bi se integrirati sa sustavom upravljanja informacijskom sigurnošću. Sustav upravljanja informacijskom sigurnošću novi je koncept informacijske sigurnosti zasnovan na normi ISO 27001. Temelji se na zahtjevima organizacije prema kojima se obavlja projektiranje i implementacija sustava upravljanja informacijskom sigurnošću. Navedena norma sastoji se od zahtjeva koje svaka organizacija mora ispuniti. Za svaku je organizaciju potrebno razviti sustav i implementirati ga. Uspostava takvoga sustava smanjuje mogućnost pojavljivanja pogrešaka i ostalih nepravilnosti u radu i poslovnim procesima, što povećava učinkovitost cijeloga sustava. Uspjeh ovisi o primjeni i održavanju sustava upravljanja koji je oblikovan za neprekidno poboljšanje i učinkovitosti radnih sposobnosti.

Ciljevi:

- dosljedno osiguravati usluge koje ispunjavaju zahtjeve korisnika i primjenjive statutarne i regulatorne zahtjeve
- procjena kvalitete poslovnih procesa Centra u skladu s ISO normom
- obraditi rizike i poslovne procese koji su povezani s kontekstom i ciljevima implementacije sustava
- dokazati usklađenost implementacije s definiranim zahtjevima sustava upravljanja.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
implementacija sigurnosnih procedura u procese državne mature za ISO standarde	implementacija procesa prema izrađenoj i usuglašenoj dokumentaciji	siječanj – travanj 2018.
provedba javne nabave audita za dobivanje ISO certifikata za kontrolu kvalitete i informacijsku sigurnost	javna nabava	travanj i lipanj 2018.
izvršavanje audita za dobivanje ISO certifikata za kontrolu kvalitete i informacijsku sigurnost	provjera kvalitete poslovnih procesa	kolovoz i rujan 2018.
dobivanje ISO certifikata za kontrolu kvalitete i informacijsku sigurnost	procjena kvalitete poslovnih procesa Centra u skladu s ISO normom	rujan i listopad 2018.
provedba ISO certifikata i kontrola	procjena kvalitete poslovnih procesa Centra u skladu s ISO normom	listopad, studeni i prosinac 2018.

Implementacija sustava upravljanja kvalitetom i informacijskom sigurnošću povezana je sa strateškim ciljem 1.11. *osigurati kvalitetu poslovnih procesa i rizika te informacijske sigurnosti s ciljem dostizanja ISO standarda u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.4. Sigurnosni sustav

Sigurnosni sustav podrazumijeva tjelesnu zaštitu, tehničku zaštitu, zaštitu na radu te zaštitu okoliša.

Tjelesna zaštita

Zaštitari će nastaviti raditi na četvrtome i petome katu poslovne zgrade Centra Bundek u kojoj je smješten Centar (dva radna mjesta zaštitara) i uvest će se dodatna tjelesna zaštita s radnim vremenom 0 – 24 h tijekom provedbe državne mature.

Tehnička zaštita

Nastavit će se održavati tehnička sigurnost Centra – izvođač AKD-zaštita. Nadogradit će se alarm za nove sefove i postaviti će se sustav tehničke zaštite (videonadzor, sustav protuprovale) na određenu lokaciju tijekom provedbe državne mature (za vrijeme pakiranja i raspakiravanja ispitnih materijala i ocjenjivanja ispita).

Zaštita na radu

Centar je dužan napraviti reviziju procjene rizika prema Zakonu zaštite na radu u slučaju bilo kakve promjene kod djelatnika (zapošljavanje, promjene obveza djelatnika itd.).

Djelatnici će biti upućeni na liječnički pregled ako ga nisu obavili. Organizirat će se predavanje *Osposobljavanje za rad na siguran način i zaštita od požara* za vanjske suradnike i studente tijekom provedbe državne mature. Osposobit će se jedan djelatnik Centra za utvrđivanje alkoholiziranosti djelatnika.

Zaštita okoliša

Opasni otpad (toner) i vrećice državne mature bit će jedanput godišnje isporučeni tvrtkama ovlaštenim za pohranjivanje takvoga otpada.

7.5. Upravljanje dokumentima

Centar transparentno registrira sve papirne dokumente, ali i dokumente zaprimljene e-poštom. Odgovorna osoba samo jednom unosi te dokumente u bazu. Dokumente ne mogu vidjeti neovlaštene osobe, već samo korisnici koji imaju pravo pregledavanja dokumenata. Promjene u dokumente mogu unijeti samo korisnici koji imaju pravo mijenjati dokumente. Svaka je promjena dostupna svim korisnicima na mreži. Klasifikacijska oznaka i urudžbeni broj generiraju se automatski pri pohranjivanju dokumenata u bazu. Evidentira se tijekom dokumenata unutar organizacije i bilježi se svaka promjena statusa dokumenata. Upravljanje dokumentima odnosi se:

- na skeniranje ulaznih dokumenata u neki od standardnih grafičkih formata (*Word*, običan tekst, slikovni zapis) i njihovo skladištenje u središnju relacijsku bazu podataka u obliku priloga
- na raspodjelu poslova referentima s rokovima završetka posla
- na povezivanje predmeta – mogućnost logičkoga povezivanja ili spajanja više predmeta i njihovih priloga
- na pojednostavljeno zaprimanje i obradu predmeta – referent obrađuje predmet na osobnome računalu uz pomoć standardnih alata *MS Office* (*Word*, *Excel*, *PowerPoint* itd.)
- na kontrolu i nadzor obrade predmeta – na razini organizacijske jedinice i tvrtke u cjelini moguće je pratiti predmet (u kojoj se organizacijskoj jedinici predmet nalazi, koji ga referent obrađuje itd.)
- na otpremu i arhiviranje predmeta nakon završetka obrade
- na izradu izvještaja s broječanim pokazateljima za određeno vremensko razdoblje na razini Centra, organizacijskih jedinica i referenata i to prema vrstama predmeta i prema načinu obrade i okončanja postupka
- na klasifikaciju ulaznih, izlaznih i internih akata
- na usmjeravanje i/ili otpremu evidentiranih akata na obradu
- na evidenciju statusa akata (evidentiran, u obradi, završen, storniran i arhiviran)
- na klasifikaciju oznaka i urudžbeni broj – izbornici klasifikacijskih oznaka i vrsta ustanova uređeni su prema podacima iz Pravilnika o jedinstvenim klasifikacijskim oznakama i broječanim oznakama stvaratelja i primatelja akata s nužnim promjenama prema današnjoj organizaciji javne uprave
- na podršku – programsko rješenje podržava postojeće stanje u ustanovi i preslikava ga uz pomoć šifra i to prema tipu organizacijskih jedinica (uprava, odjel itd.) i prema njihovim lokacijama
- na posebno označavanje akata – prema stupnju povjerljivosti akt može imati posebnu oznaku (poslovna tajna, samo za internu upotrebu)
- na evidenciju sadržaja osobnoga dosjea djelatnika
- na dnevnu evidenciju radnoga vremena djelatnika i vanjskih suradnika (referenti odjela)

- na mjesečnu evidenciju radnoga vremena djelatnika i vanjskih suradnika (elektronički – aparatom za evidenciju i evidencijom na papiru – ručni upis)
- na evidenciju godišnjega odmora, bolovanja, plaćenoga dopusta, neplaćenoga dopusta, službenoga putovanja i sl.
- na evidenciju stručnoga usavršavanja djelatnika.

Upravljanje dokumentima povezano je sa strateškim ciljem 1.14. *redefinirati razine tajnosti podataka, dokumenata i procedura u Operativnome planu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.*

7.6. Poslovni prostor

Poslovni prostor Centra nalazi se od 2015. godine u Centru Bundek na adresi Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11. Centar je s Centrom Bundek potpisao ugovor na tri godine s mogućnosti produljenja još tri godine. U studenome 2018. godine ističe prvi dio ugovora i Centar treba poduzeti potrebne radnje kako bi ostao u tom poslovnom prostoru ili pronašao novi. Centar je prema aktualnome ugovoru dužan obavijestiti Centar Bundek o namjeri produljenja ili raskida ugovora šest mjeseci prije isteka prve tri godine. S obzirom da je Centar javna ustanova financirana iz državnoga proračuna, dužna je o svim promjenama obavijestiti Ministarstvo znanosti i obrazovanja i tražiti suglasnost Ministarstva financija za trošak najma poslovnoga prostora. Prvi je korak traženje primjerenoga prostora od Državnoga ureda za upravljanje državnom imovinom. Ako Državni ured za upravljanje državnom imovinom ima odgovarajući prostor, onda Centar preuzima dobiveni prostor i obavještava navedena ministarstva. Ako Državni ured za upravljanje državnom imovinom kao prije tri godine nema primjereni prostor, Centar može pregovarati s Centrom Bundek ili objaviti *Javni poziv za davanje ponuda za zakup poslovnoga prostora*. Centar mora poštivati preporuku Vlade Republike Hrvatske o maksimalnoj cijeni zakupa za državne i javne ustanove financirane iz proračuna.

Centar je mnogo uložio u uređenje i osiguranje trenutalnoga poslovnog prostora.

Centar je od Ministarstva znanosti i obrazovanja dobio na korištenje skladišni prostor u Ilici 246 a koji zahtijeva ulaganja. Skladišni prostor služi za arhiviranje ispitnih materijala i odlaganje školskih klupa, stolica i mehanizacije koja je korištena za provedbu državne mature.

Centar se već nekoliko godina koristi poslovnim prostorom na Zagrebačkom velesajmu za pakiranje, raspakiranje i ocjenjivanje ispita državne mature. Zagrebački je velesajam dovoljno velik i siguran za ispitne materijale i ima mogućnost pristupa kamiona.

Ispite državne mature, osim učenika koji ih polažu u školama, polažu i kandidati koji su srednjoškolsko obrazovanje završili prethodnih godina. Centar pri provedbi ispita za te kandidate surađuje sa Sveučilištem u Osijeku, Sveučilištem u Splitu, Prvom sušačkom hrvatskom gimnazijom u Rijeci i Pučkim učilištem u Zagrebu. Suradnja se pokazala izrazito dobrim rješenjem, ali je svake godine, pa tako i u 2018. godini, potreban angažman Centra kako bi se suradnja nastavila.

Budući da Centar tijekom godine održava edukacije, seminare i tiskovne konferencije i da ne može uvijek osigurati prostor u Centru za njihovo održavanje, potrebno je iznajmiti dodatni poslovni prostor. Uvijek se pri odabiru prostora ispituje tržište.

Centar se za provedbu svih djelatnosti koristi i uslugama vanjskih suradnika. S Centrom godišnje surađuje oko 3000 vanjskih suradnika koji ostvaruju i pravo

na smještaj. Smještaj se osigurava ili pojedinačno ili za ocjenjivače ispita državne mature javnom nabavom. U sklopu Službe općih poslova i odnosa s javnosti djeluje pismohrana. Cilj je u 2018. godini više kontrolirati ulaz i izlaz pošte.

Svi sudionici pripreme i provedbe ispita državne mature potpisuju *Izjavu o tajnosti*. Cilj je u 2018. godini izmijeniti sadržaj *Izjave o tajnosti*. Centar do danas nema pravilnik o korištenju službenih vozila te ga je potrebno donijeti. Centar u svojem vlasništvu ima dva kombija i jedno osobno vozilo te ima u planu nabaviti novo vozilo.

Aktivnosti		
Planirane aktivnosti	Mjerljivi ishodi planiranih aktivnosti	Vrijeme izvršenja
osiguranje poslovnoga prostora za naredno razdoblje (sjedište Centra)	osiguran poslovni prostor na minimalno 3 godine	od veljače do studenoga 2018.
održavanje poslovnoga prostora	funkcionalan poslovni prostor	tijekom 2018.
poboljšanje funkcionalnosti skladišnoga prostora	uređen skladišni prostor	do kraja 2018.
osiguranje prostora za provedbu državne mature u 2017./2018. školskoj godini – pakiranje, raspakiranje, ocjenjivanje ispita	osiguran primjeren prostor	od siječnja do travnja 2018.
osiguranje prostora za provedbu ispita državne mature u 2018./2019. školskoj godini za kandidate	osigurano mjesto pisanja ispita za kandidate	do početka prijave ispita državne mature 15. prosinca 2018.
osiguranje poslovnoga prostora za održavanje edukacija, seminara i tiskovnih konferencija	osiguran primjeren prostor	tijekom 2018.
osiguranje smještaja vanjskim suradnicima Centra	osiguran primjeren smještaj	za ocjenjivače do travnja 2018., a za ostale tijekom cijele godine

7.7. Javno priopćavanje i komunikacija s medijima

Tijekom 2017. godine uspostavljena je suradnja glasnogovornika i djelatnika u odnosima s javnosti svih obrazovnih institucija i Ministarstva znanosti i obrazovanja. Centar tijekom godine kontinuirano surađuje s medijima (Jutarnjim listom, portalom Srednja.hr, Školskim novinama) i odgovara na njihove upite te obavještava javnost o svojim aktivnostima putem mrežne stranice. O radu i aktivnostima Centra informirane su sve relevantne tiskovine (Jutarnji list, Večernji list, Nacional, 24 sata) te javne i komercijalne televizije (HRT, RTL, NOVA TV, N1). Centar sudjeluje u televizijskim priložima, emisijama uživo i radijskim emisijama (Hrvatski radio), što će se nastaviti i u 2018. godini.

Uoči provedbe ispita državne mature Centar svakodnevno obavještava medije pisanim priopćenjima o rokovima polaganja ispita državne mature, planovima i novim okolnostima.

7.8. Krizno komuniciranje

Kriza je svaka situacija koja ugrožava ili može ugroziti ljude i instituciju i koja sputava ili onemogućuje rad te uništava reputaciju institucije. Centar objektivno i promptno obavještava javnost o svim kriznim situacijama te donosi rješenja i odluke sukladno *Pravilniku o polaganju državne mature*, Statutu Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i ostalim pravnim aktima.

U ožujku 2018. godine bit će dovršen dio procedura za rješavanje prioriternih konfliktnih situacija. Centar će imati razrađen plan kriznoga komuniciranja u kriznim situacijama koje su procijenjene potencijalno najopasnijima.

7.9. Ljudski resursi

Centar će u 2018. godini na temelju javnoga natječaja objavljenoga 6. prosinca 2017. godine (Narodne novine, br. 121/17.) zaposliti jednu osobu na radnome mjestu stručnoga suradnika u Službi osiguranja tajnosti podataka i jednu osobu na radnome mjestu stručnoga suradnika u Odjelu za promicanje kvalitete obrazovanja. Ministarstvu znanosti i obrazovanja uputit će zahtjev za suglasnost za novo zapošljavanje, a Hrvatskomu zavodu za zapošljavanje zahtjev za odobrenje korištenja aktivnih mjera za poticanje zapošljavanja, osobito za korištenje mjere stručnoga osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnoga odnosa.

Plan Centra u 2018. godini je provesti stručno usavršavanje zaposlenika u skladu s financijskim sredstvima i potrebama Centra (u skladu s planovima, točno određenim kriterijima i ciljevima) te u skladu s misijom, vizijom i Strategijom Centra.

7.10. Financijsko poslovanje

Financijska služba brine o financijskome, računovodstvenome i materijalnome poslovanju Centra. Brine o zakonitosti financijskoga poslovanja, vodi računovodstvenu bazu podataka (knjiži sve poslovne događaje – ulazne račune, izvode, putne naloge, putne troškove, kapitalne investicije, temeljnice, izlazne račune itd. na računima glavne knjige), vodi glavnu knjigu i blagajnu, obračunava plaću i obavlja isplate, obračunava bolovanja i priprema dokumentaciju za refundaciju sredstava, obračunava jubilarne nagrade, obračunava i isplaćuje drugi dohodak, izrađuje i šalje JOPPD obrasce i zbrojne naloge, kontrolira, obračunava i isplaćuje putne naloge, plaća račune u tuzemstvu i inozemstvu, priprema dokumentaciju za povrat sredstava, vodi modul osnovnih sredstava i popisa imovine (inventura), popunjava PFU obrasce, vodi registar ugovora, arhivira dokumentaciju, izrađuje narudžbenice, rezervira smještaj i prijevoz putovanja, prati zalihe materijala, prikuplja potpise odgovornih osoba i kontaktira s djelatnicima, vanjskim suradnicima, Ministarstvom financija, Ministarstvom znanosti i obrazovanja, Poreznom upravom, Finom, bankama, školama, dobavljačima i ostalim subjektima s kojima Centar posluje. Financijska služba predlaže i izrađuje prijedlog plana javne nabave u suradnji s nositeljima projekta te nadgleda provedbu projekata u skladu s planom javne nabave. Voditeljica Financijske službe posjeduje važeći certifikat javne nabave i redovito ga obnavlja sukladno *Pravilniku o izobrazbi u području javne nabave*.

Također, financijska služba izrađuje, analizira i interpretira financijske izvještaje i izvještava ostale odjele o utrošenim sredstvima. Sastavlja prijedloge plana proračuna i rebalans proračuna, mjesečni izvještaj o obvezama, tromjesečni, šestomjesečni i devetomjesečni izvještaj, završni izvještaj na kraju godine, izvještaj o fiskalnoj odgovornosti, godišnji statistički izvještaj, godišnji izvještaj o investicijama u dugotrajnu imovinu i ostale izvještaje.

Financijska služba usklađuje i analizira bilancu, usklađuje glavnu knjigu s izvršenjem po aktivnostima i izvorima iz sustava Državne riznice te izdaje IPP obrasce i potvrde o isplaćenome primitku, dohotku, uplaćenome doprinosu, porezu na dohodak i prirezu.

Financijska služba će u 2018. godini unapređivati cjelokupno poslovanje utvrđivanjem eventualnih nedostataka iz prethodnih godina te uspostavljanjem jasnih procedura za učinkoviti protok informacija i proces ophođenja poslovnom dokumentacijom. Također, stručno će usavršavati svoje djelatnike, nastaviti će otvarati nove aktivnosti i konta kako bi se učinkovitije pratila izvršenja proračuna u narednim godinama, pratiti će učestale promjene zakonskih okvira, usvajati će nove tehnologije (prijelaz poslovanja na e-poslovanje i prijelaz na e-račune) i raditi će na pripremi i provedbi financijskoga, računovodstvenoga i materijalnoga dijela projekata financiranih iz Europskoga socijalnog fonda.

8.

**SURADNJA
NACIONALNOGA CENTRA
ZA VANJSKO VREDNOVANJE
OBRAZOVANJA
I OSTALIH INSTITUCIJA**

Centar će u 2018. godini nastaviti surađivati s ustanovama koje djeluju u odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske (predškolske ustanove, osnovne škole, srednje škole, Ministarstvo znanosti i obrazovanja i agencije u sustavu obrazovanja – AZOO, ASOO, AMPEU, AZVO, CARNet). Sinergijsko djelovanje i suradnja odnosit će se na postavljene prioritete i aktivnosti koje će koordinirati Ministarstvo znanosti i obrazovanja vezane uz provedbu mjera iz *Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije*. Također, Centar će nastaviti surađivati s različitim javnim, državnim, znanstvenim i ostalim ustanovama (Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Fakultetom elektrotehnike i računarstva, Pučkim otvorenim učilištem, KING ICT-om, Agencijom za komercijalnu djelatnost d.o.o., Zagrebačkim velesajmom, Hrvatskom poštom, Mikrocopom itd.) te s različitim vijećima i udrugama (Nacionalnim vijećem za odgoj i obrazovanje, Nacionalnim vijećem za razvoj ljudskih potencijala, Udrugom hrvatskih srednjoškolskih ravnatelja, Hrvatskom udrugom ravnatelja osnovnih škola i dr.). Suradnja s nacionalnim institucijama u području obrazovanja povezana je sa sljedećim strateškim ciljevima iz *Operativnoga plana Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja 2017. – 2021.:* 3.1. unaprijediti sustavno informiranje agencija u odgojno-obrazovnome sustavu, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Vlade Republike Hrvatske, Hrvatskoga sabora i krajnjih korisnika o radu Centru i diseminaciju rezultata vanjskoga vrednovanja, 3.2. jačati suradnju s nacionalnim institucijama u sustavu odgoja, obrazovanja i znanosti, 3.3. jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovanja te provoditi najvažnija međunarodna istraživanja i 3.4. poboljšati ugled i razvijati pozitivnu sliku Centra u javnosti.

Centar će jačati suradnju s međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja. Iako se dosadašnjom provedbom međunarodnih projekata razvila dugogodišnja uspješna suradnja s mnogim međunarodnim institucijama u području ispitivanja i vrednovanja obrazovnih ishoda i vanjskih čimbenika koji na njih utječu, cilj je Centra proširivanje i osnaživanje te suradnje zbog profesionalnoga razvoja njegovih djelatnika i razmjene iskustava u zajedničkim projektima vrednovanja obrazovanja.

9.

ZAKLJUČAK

Dugoročni gospodarski rast i razvitak, socijalna uključenost i mogućnost zapošljavanja stanovništva neki su od prioritetnih ciljeva Europske unije, a osiguravanje kvalitete obrazovanja ističe se kao jedan od ključnih čimbenika za postizanje tih ciljeva. Unapređenje kvalitete obrazovanja i učinkovito ulaganje sredstava u obrazovanje navedeni su kao ključni ciljevi u *Europskome strateškom okviru za obrazovanje i osposobljavanje 2020.*

Prema *Strategiji obrazovanja, znanosti i tehnologije*, usklađenoj s navedenim prioritetnim ciljevima Europske unije i prihvaćenoj od Hrvatskoga sabora u listopadu 2014. godine, Centar ima ključnu ulogu i odgovornost za razvoj i provedbu vanjskoga vrednovanja u predtercijarnome odgojno-obrazovnome sustavu Republike Hrvatske. Centar je prema mjerama predviđenim *Strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije* nadležan za kontinuiranu provedbu projekata vezanih uz različite aspekte vanjskoga vrednovanja kao što su vanjsko vrednovanje odgojno-obrazovnih ustanova, vrednovanje obrazovnih ishoda (državna matura, nacionalni ispiti i certificiranje strukovnih kvalifikacija), vrednovanje novih kurikuluma i programa, licenciranje te međunarodna istraživanja u obrazovanju.

Centar razvija suvremene postupke u ispitivanju i vrednovanju te implementira računalne aplikacije kao podršku tim postupcima kako bi proveo projekte. Potrebno je istaknuti nacionalni sustav ispitivanja kao temelj svih vrsta ispitivanja znanja od standardiziranih ispita (nacionalnih ispita) do ispita koji služe učenicima i nastavnicima za kontinuirano poboljšanje procesa učenja i poučavanja. Centar nastoji rezultatima svih vrsta vanjskoga vrednovanja, predstavljanjem tih rezultata i edukacijama potaknuti dionike odgojno-obrazovnoga sustava na unapređenje kvalitete obrazovanja u Republici Hrvatskoj i na razvoj kulture kvalitete u obrazovanju unapređenjem vlastitoga procesa učenja i poučavanja te rada odgojno-obrazovnih ustanova. U postupke vanjskoga vrednovanja uvrstit će se standardi, kriteriji i pokazatelji kojima će se unaprijediti i pratiti socijalna dimenzija obrazovanja. Na taj će se način adresirati nejednakosti u obrazovnim postignućima učenika opisanih u nacionalnome izvještaju PISA 2015 (znatno bolji rezultati učenika višega socioekonomskoga statusa u odnosu na učenike nižega statusa). Postupcima vanjskoga vrednovanja škola moguće je kontinuirano poticati škole na uklanjanje nejednakosti u obrazovnim postignućima učenika različitoga socioekonomskog statusa i pratiti napredak u postizanju ciljeva kojima se uklanjaju uočeni problemi.

Kako bi ispunio navedenu stratešku ulogu u razvoju predtercijarnoga sustava obrazovanja, Centar je izradio vlastitu strategiju i operativni plan provedbe te strategije da bi učinkovitije ispunio svoje zadaće.

Centar je također predložio opće modele vanjskoga vrednovanja odgojno-obrazovnih ustanova, licenciranja ravnatelja i certificiranja strukovnih kvalifikacija te je još u 2016. godini izradio sažetke operacija za financiranje sljedećih projekata iz Europskoga socijalnog fonda:

- *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja*
- *Uspostava sustava vanjskoga vrednovanja ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje*
- *Licenciranje ravnatelja odgojno-obrazovnih ustanova u Republici Hrvatskoj.*

U 2017. godini projekt *Razvoj nacionalnoga sustava ispitivanja* stavljen je na indikativni popis projekata koji će se u području obrazovanja financirati iz Europskoga socijalnog fonda. Ostali se projekti još razmatraju u Ministarstvu znanosti i obrazovanja.

Svi planovi Centra u području vanjskoga vrednovanja prate suvremene trendove u izgradnji sustava kvalitete obrazovanja. Također, važno je naglasiti da će Centar u 2018. godini uskladiti svoju djelatnost s prioritetima koje je postavilo resorno ministarstvo (priprema i provedba Cjelovite kurikularne reforme, reforma strukovnoga obrazovanja i osposobljavanja te uvođenje Informatike u pete i šeste razrede osnovne škole).

Centar je svjestan svoje uloge u osiguravanju kvalitete predtercijarnoga sustava obrazovanja u Republici Hrvatskoj, posjeduje stručno znanje potrebno za ispunjenje te uloge te će i u 2018. godini odgovorno pristupiti realizaciji projekata iz *Programa rada Nacionalnoga centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja za 2018. godinu* i ostalih aktivnosti iz zakonom definiranoga djelokruga rada.

Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja
Ulica Damira Tomljanovića-Gavrana 11
Centar Bundek, 10 020 Zagreb
Republika Hrvatska